

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 27.11.2002
KOM(2002) 638 endelig

Resultattavle for statsstøtte

Efteråret 2002

Særdugave om kandidatlandene

(fremlagt af Kommissionen)

Resultattavle for statsstøtte

Efteråret 2002

Særudgave om kandidatlandene

Indhold

Resumé	4
Indledning.....	6
Del 1: Udvidelsesprocessen.....	8
1.1 Indledning.....	8
1.2 Udvidelsesprocessens konkurrencedimension	8
1.2.1 Førtiltrædelsesstrategien og Europaaftalerne	8
1.2.2 Tiltrædelsesforhandlinger.....	9
1.2.3 Betingelserne for afslutning af forhandlingerne om konkurrencekapitlet.....	9
1.2.4 Resultaterne af undersøgelsen	10
1.2.5 Efter tiltrædelsen	10
Del 2: Sammenligning af situationen på statsstøtteområdet i de forskellige kandidatlande	12
2.1 Indledende bemærkninger	12
2.2 Oversigt	13
2.3 Støttens fordeling på sektorer.....	14
2.4 Støtte til fremstillingssektoren	15
2.5 Horisontale mål og sektorbestemte mål	16
2.6 Statsstøtte til regionaludvikling og samhørighed	17
2.7 Statsstøtteinstrumenter inden for fremstillingssektoren	17
Del 3: Statsstøttesituationen i de enkelte kandidatlande	19
Bulgarien	19
Cypern	21
Tjekkiet	24
Estland	27

Ungarn	29
Litauen	32
Letland	35
Polen	38
Rumænien.....	40
Slovenien	43
Slovakiet.....	46
Metodologiske bemærkninger	49

Tabeller

Tabel 1: Oversigtstabel - Statsstøtte i EU og kandidatlandene	14
Tabel 2: Støttens fordeling på sektorer, 2000.....	15
Tabel 3: Statsstøtte til fremstillingssektoren, 2000	16
Tabel 4: Statsstøtte med horisontale mål, 2000.....	17
Tabel 5: Statsstøtte til fremstillingssektoren fordelt på støtteinstrumenter, 2000	18

RESUMÉ

Ti kandidatlande klar til optagelse i EU i 2004

I konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles i oktober 2002 bekræftes det, at Den Europæiske Union er fast besluttet på at afslutte tiltrædelsesforhandlingerne med ti kandidatlande under Det Europæiske Råds møde i København den 12.-13. december 2002 og undertegne tiltrædelsestraktaten i Athen i april 2003. I det strategidokument og den rapport, som Kommissionen udsendte for nylig¹, redegør den for de fremskridt, som de enkelte kandidatlande har gjort med henblik på deres optagelse i EU.

EU's konkurrencepolitik, inkl. statsstøttekontrollen, spiller en nøglerolle i forbindelse med udvidelsesprocessen

Forud for deres tiltrædelse skal kandidatlandene påvise, at de har en velfungerende markedsøkonomi, og at de vil være i stand til at klare konkurrencepresset og markedskræfterne i EU. Ved vurderingen af, om kandidatlandene vil kunne overholde konkurrencelovgivningen og være i stand til at modstå det konkurrencepres i det indre marked, der følger af håndhævelsen af denne lovgivning, har Kommissionen undersøgt, om erhvervslivet i kandidatlandene er vant til at operere i et erhvervsklima som det, der hersker i EU. Hvad mere specifikt angår statsstøtteområdet har alle tolv kandidatlande de seneste år udpeget myndigheder, der skal føre kontrol med statsstøtteforanstaltninger. Disse myndigheder har analyseret tildelingen af statsmidler for at afgøre, om der er tale om statsstøtte som defineret i traktatens artikel 87 eller ej, og om foranstaltningerne er forenelige med fællesmarkedet. Når en given støtteforanstaltning viser sig at være uforenelig med EU-reglerne, skal kandidatlandene enten ophæve den straks eller gradvist udfase den.

Kandidatlandene ydede lidt under 5 mia. EUR i statsstøtte i 2000

I 2000 ydede de tolv kandidatlande statsstøtte² til en værdi af omkring 4,8 mia. EUR. Dette tal skal sammenlignes med de 70 mia. EUR, der blev ydet i de femten nuværende medlemsstater. I absolutte tal ydede Polen (1,87 mia. EUR), Ungarn, Tjekkiet og Rumænien mest i statsstøtte. Tilsammen tegnede de sig for over 85 % af den samlede statsstøtte i kandidatlandene.

Sammenlignet med EU-gennemsnittet var der i kandidatlandene tendens til at yde mere støtte opgjort i procent af deres BNP, men mindre støtte opgjort per capita

Statsstøtten ydet af kandidatlandene udgjorde i gennemsnit 1,3 % af BNP, hvilket skal sammenlignes med EU-gennemsnittet på 0,8 %. Bag dette gennemsnit gemmer der sig imidlertid betydelige forskelle landene imellem, idet tallet varierer fra omkring 0,5 % eller mindre i Estland og Slovakiet til 1,7 % i Ungarn og 1,9 % i Rumænien.

¹ "Towards the Enlarged Union". KOM(2002) 700 endelig af 9. oktober 2002.

² Samlet støtte minus støtte til landbrug og fiskeri.

Hvis støtten opgøres per capita, ændrer billedet sig imidlertid væsentligt. Selv hvis der benyttes købekraftsstandarder (KKS), hvorved der tages hensyn til prisniveauet i de forskellige lande, var der tendens til, at kandidatlandene ydede mindre i statsstøtte end EU-medlemsstaterne i 2000: 105 KKS pr. indbygger mod EU-gennemsnittet på 185 KKS pr. indbygger. Kandidatlandenes rangorden ændrer sig også, idet f.eks. Rumænien, der præsterede det højeste støtteniveau opgjort i procent af BNP, rangerede på en sjetteplads, når støtten opgøres per capita (KKS).

Støttens fordeling på de forskellige sektorer varierer betydeligt kandidatlandene imellem

I 2000 gik omkring 46 % af statsstøtten i kandidatlandene til fremstillingssektoren. EU-gennemsnittet lå på 35 %. 22 % af den samlede støtte gik til transportsektoren, især jernbanerne, mens det tilsvarende tal for EU lød på gennemsnitlig 46 %. Kulindustrien modtog 12 %, omkring 10 % gik til beskæftigelsesfremmende formål uden at være øremærket til bestemte sektorer, mens resten gik til virksomheder uden for fremstillingssektoren og til serviceerhvervene (ekskl. transport). Der er store forskelle mellem kandidatlandene, når man ser på de sektorer, de ydede støtte til. Den andel af støtten, der gik til fremstillingssektoren, varierede fra 10 % eller mindre i Estland og Litauen til over 50 % i Cypern, Ungarn, Rumænien og Slovakiet. Støtten til transportsektoren tegnede sig for omkring 10 % af den samlede støtte i Cypern og Polen, mens den i Estland udgjorde over 80 %.

I modsætning til EU-medlemsstaterne ydede adskillige kandidatlande navnlig støtte i form af skattefritagelser snarere end i form af tilskud

For kandidatlandene som helhed tegnede skattefritagelser sig for en større andel af den samlede støtte end tilskud. Omkring 50 % af den samlede støtte til fremstillingssektoren blev således ydet i form af skattefritagelser, mens det tilsvarende EU-gennemsnit lå på 29 %. Kandidatlandenes støtte i form af tilskud udgjorde 25 % af den samlede støtte, mens den i EU udgjorde gennemsnitlig 62 %.

INDLEDNING

På sit møde i København i juni 1993 besluttede Det Europæiske Råd, at et land kunne blive medlem af EU, så snart det var i stand til at påtage sig forpligtelserne ved et medlemskab og opfyldte de givne økonomiske og politiske betingelser. Medlemskab forudsætter, at landet har en fungerende markedsøkonomi og kan klare konkurrencepresset og markedskræfterne i EU. Eftersom EU's konkurrencepolitik, herunder kontrollen med statsstøtte, spiller en nøglerolle for opbygningen af en velfungerende økonomi, udgør gennemførelsen og håndhævelsen af denne politik en central komponent i udvidelsesprocessen.

Som led i tiltrædelsesforhandlingerne, der blev indledt i 1998, fastlægges de nærmere betingelser for et ansøgerlands optagelse i EU. EU har indledt forhandlinger med tolv kandidatlande. Hvad angår forhandlingerne på konkurrenceområdet, er der blevet gjort betydelige fremskridt med tilnærmelsen af kandidatlandenes lovgivning til EU-lovgivningen og med etableringen af en konkurrencedisciplin i kandidatlandene. I oktober 2002 var forhandlingerne om konkurrencekapitlet foreløbig blevet afsluttet for otte landes vedkommende.

Tiltrædelsesforhandlingerne har tydeligvis bidraget til at skabe større gennemsigtighed på statsstøtteområdet i kandidatlandene. Alle tolv kandidatlande har de seneste år udpeget myndigheder, der skal føre kontrol med statsstøtteforanstaltninger. Disse myndigheder har analyseret tildelingen af statsmidler for at afgøre, om der er tale om statsstøtte som defineret i traktatens artikel 87 eller ej, og om foranstaltningerne er forenelige med fællesmarkedet. Når statsstøtteforanstaltninger viser sig at være uforenelige med EU-reglerne, skal kandidatlandene enten ophæve dem straks eller gradvist udfase dem.

Denne ajourføring af resultattavlen udgør et første forsøg på at skildre situationen på statsstøtteområdet i de tolv kandidatlande i 2000. Den bygger dels på materiale indsendt af de enkelte kandidatlande som led i den registrering og dataindsamling, der fandt sted i begyndelsen af 2002, dels på de statsstøtterapporter, som kandidatlandene skal udarbejde årligt i overensstemmelse med Europaaftalernes bestemmelser om gennemsigtighed.

Skønt der er blevet gjort alt for at sikre, at dataene vedrørende de forskellige kandidatlande er sammenlignelige, er der en række grunde til at udvise forsigtighed, bl.a. fordi Kommissionen kun har overvåget situationen i kandidatlandene i en forholdsvis kort periode. Der gør sig desuden sproglige problemer gældende, som gør det vanskeligt at følge med i pressen, og borgerne og erhvervslivet i disse lande er ikke altid lige bekendte med statsstøttekontrolbegrebet. Da dette desuden er den første øvelse af sin art, kan det ikke undgås, at der er problemer med fortolkningen af selve støttebegrebet og med klassificeringen af støtteordninger. Alt dette betyder, at oplysningerne om statsstøtte i kandidatlandene måske ikke er så komplette som oplysningerne herom i de nuværende medlemsstater.

En anden forklaring på forskellene mellem landene er, at de ikke alle er nået lige langt med etableringen af en konkurrencedisciplin gennem national lovgivning baseret på EU's regelværk og med organiseringen af kontrolmyndigheder, der kan sikre, at reglerne håndhæves. Det er også vigtigt at have timingen for de forskellige initiativer in mente, især da dataene i denne resultattavle stammer fra år 2000. Eksempelvis er der sket store forandringer på statsstøtteområdet i mange af kandidatlandene siden da. Desuden var der

store variationer i statsstøtteniveauet omkring det tidspunkt, idet f.eks. en række lande ydede langt større støtte i 1998 og 1999, ofte som led i omstruktureringen eller privatiseringen af statsejede industrier.

Trods disse begrænsninger giver resultattavlen en god indsigt i det generelle statsstøtteniveau i kandidatlandene og de områder, der tilgodeses af statsstøtten. Resultattavlen er opdelt i tre hovedsektioner. Den første del indeholder nogle generelle baggrundsoplysninger om udvidelsen og om navnlig forhandlingerne om konkurrencekapitlet. I anden del gøres der et forsøg på (med alle nødvendige forbehold) at sammenligne kandidatlandene med hinanden og med EU-gennemsnittet. Denne del indeholder oplysninger om det samlede støtteniveau, om de sektorer, som tilgodeses af støtten, og om brugen af forskellige støtteinstrumenter inden for fremstillingssektoren. Endelig indeholder tredje del en to sider lang særbeskrivelse af statsstøttesituationen i hvert enkelt kandidatland.

I fremtiden agter Kommissionen at arbejde tæt sammen med kandidatlandene for at forøge deres forståelse for, at det er nødvendigt at kontrollere statsstøtte, og for at forbedre dataenes kvalitet og sammenlignelighed. Dette vil gøre det muligt at integrere kandidatlandene fuldt ud i fremtidige ajourføringer af resultattavlen.

Der blev ikke stillet krav til kandidatlandene om at indberette oplysninger om deres støtte til landbrugs- og fiskerisektoren, der falder ind under andre kapitler i Europaaftalerne.

DEL 1: UDVIDELSESPROCESSEN

1.1 Indledning

Den Europæiske Union fører for øjeblikket tiltrædelsesforhandlinger med tolv kandidatlande. I forlængelse af Det Europæiske Råds møde i Luxembourg i december 1997 blev der indledt tiltrædelsesforhandlinger med Cypern, Estland, Polen, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn. Efter Det Europæiske Råds møde i Helsinki i december 1999 blev der desuden indledt tiltrædelsesforhandlinger med Bulgarien, Letland, Litauen, Malta, Rumænien og Slovakiet. På mødet i Helsinki anerkendte Det Europæiske Råd Tyrkiet som kandidatland, men betingelserne for indledning af tiltrædelsesforhandlinger er endnu ikke opfyldt.

På Det Europæiske Råds møde i Laeken i 2001 bekræftede EU, at tiltrædelsesforhandlingerne med de kandidatlande, der er klar, skulle afsluttes senest ved udgangen af 2002, således at de kan deltage i valgene til Europa-Parlamentet i 2004 som medlemmer. I konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 24.-25. oktober 2002 bekræftes det igen, at EU er indstillet på at afslutte tiltrædelsesforhandlingerne under Det Europæiske Råds møde i København den 12.-13. december 2002 og undertegne tiltrædelsestraktaten i Athen i april 2003. I den statusrapport, som Kommissionen offentliggjorde den 9. oktober 2002 (se fodnote 1), blev det henstillet at bringe forhandlingerne til afslutning med følgende ti lande: Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn.

1.2 Udvidelsesprocessens konkurrencedimension

1.2.1 Førtiltrædelsesstrategien og Europaaftalerne

Indførelsen af markedsøkonomier i Central- og Østeuropa førte i 1990'erne til, at EU tog sine handelsforbindelser med de central- og østeuropæiske lande op til revision og indgik frihandelsaftaler med disse lande. Det vigtigste instrument i denne forbindelse var Europaaftalerne, der lagde nogle nye rammer for handelsforbindelserne og andre forbindelser mellem Unionen og hvert enkelt land i Central- og Østeuropa. EU har også indgået associeringsaftaler med de to andre kandidatlande, dvs. Cypern og Malta. Ifølge aftalerne har partnerlandene forpligtet sig til at tilnærme deres lovgivning til EU-lovgivningen, navnlig på områder, der er relevante for det indre marked. Aftalerne³ indeholder derfor de vigtigste materielle konkurrenceregler, der finder anvendelse på de områder, hvor handelen mellem EU og de central- og østeuropæiske lande kan blive påvirket. Aftalerne fastslår, at offentlig støtte, der fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, er uforenelig med aftalernes rette funktion i det omfang, støtten kan påvirke samhandelen mellem EU og det land, som EU har indgået den pågældende Europaaftale med. Europaaftalerne gør det klart, at disse regler skal vurderes på grundlag af kriterier, der udformes på basis af anvendelsen af traktatens artikel 87.

³ Aftalen med Malta indeholder ingen konkurrencebestemmelser svarende til dem, man finder i de andre aftaler.

1.2.2 Tiltrædelsesforhandlinger

Som led i tiltrædelsesforhandlingerne, der blev indledt i 1998, fastsættes de betingelser, som hvert enkelt ansøgerland skal opfylde for at blive optaget i EU. Ved optagelsen i EU forventes ansøgerlandene at overtage EU's "*acquis*", dvs. hele værket af detaljerede love og bestemmelser, der er blevet vedtaget på grundlag af traktaten. Forhandlingerne fokuserer især på, hvordan ansøgerlandene vil vedtage, gennemføre og håndhæve dette regelværk, og på mulighederne for eventuelle overgangsordninger, der skal være af begrænset rækkevidde og varighed. I praksis er forhandlingerne blevet opdelt i 31 kapitler. Kapitel 6 vedrører konkurrencepolitikken. Forhandlingerne om konkurrencekapitlet blev indledt i 1998 med Cypern, Estland, Polen, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn og i 2000 med Letland, Litauen, Malta, Rumænien og Slovakiet. Konkurrenceforhandlingerne med Bulgarien blev indledt i marts 2001.

1.2.3 Betingelserne for afslutning af forhandlingerne om konkurrencekapitlet

Betingelserne for en foreløbig afslutning af konkurrencekapitlet bygger på konklusionerne af Det Europæiske Råds møde i København i 1993. I København fastlagde Det Europæiske Råd de kriterier, som ansøgerlandene skal opfylde for at blive medlemmer af EU. På det økonomiske område kræves der en fungerende markedsøkonomi, og ansøgerlandene skal være i stand til at klare konkurrencepresset og markedskræfterne i EU. Konkurrenceforhandlingerne har taget udgangspunkt i dette økonomiske kriterium, og EU har konstant slået fast, at kandidatlandene først kan anses at være klar til medlemskab, hvis deres virksomheder og offentlige myndigheder et godt stykke tid inden tiltrædelsen har vænnet sig til en konkurrencedisciplin svarende til den, der hersker i EU. Dette er nødvendigt for at sikre, at de økonomiske beslutningstagere i kandidatlandene kan modstå konkurrencepresset i det indre marked.

Kravet om, at et kandidatland skal have tilpasset sig en konkurrencedisciplin et godt stykke tid inden tiltrædelsen, udspringer således både af behovet for at bevare disciplinen i det indre marked og af de vanskeligheder, der ville opstå i kandidatlandene, hvis de skulle begynde at anvende EU's *acquis* fra den ene dag til den anden. For at undgå sådanne problemer er det vigtigt, at kandidatlandene forbereder sig grundigt forud for tiltrædelsen. Virksomhederne (herunder offentlige virksomheder) skal indrette sig på at fungere i overensstemmelse med antitrustregler og uden at modtage nogen form for konkurrencefordrejende statsstøtte, myndighederne og retssystemet skal gøre sig fortrolige med anvendelsen og håndhævelsen af disse regler, og offentlige organer, der er involveret i ydelsen af statsstøtte, skal vænne sig til EU's disciplin på statsstøtteområdet, herunder princippet om forudgående anmeldelse af støtteforanstaltninger. I denne henseende udgør den strategi, der blev fastlagt på topmødet i Lissabon, nemlig at der skal ydes "mindre, men bedre støtte"⁴ for at forbedre konkurrenceevnen, et vigtigt instrument for kandidatlandene.

Ved omsætningen af disse principper til konkrete betingelser fremhævede EU tre elementer, der skal være på plads i et kandidatland, før forhandlingerne på konkurrenceområdet kan bringes til foreløbig afslutning:

⁴ På Det Europæiske Råds møde i Lissabon i marts 2000 blev medlemsstaterne opfordret til at " mindske det generelle statsstøtteniveau, idet vægten flyttes væk fra støtte til individuelle virksomheder eller sektorer, så der i stedet sættes på horisontale mål af fællesskabsinteresse som f.eks. beskæftigelse, regional udvikling, miljø og erhvervsuddannelse eller forskning".

- (1) de nødvendige lovgivningsmæssige rammer med hensyn til antitrust og statsstøtte
- (2) en passende administrativ kapacitet (især en velfungerende konkurrencemyndighed)
- (3) tilfredsstillende resultater med gennemførelsen af EU's lovgivning på alle områder af konkurrencepolitikken.

For at kunne vurdere, om disse krav er opfyldt, har Kommissionen foretaget en grundig undersøgelse af bl.a. de sager, som kandidatlandenes konkurrencemyndigheder har behandlet på både statsstøtte- og antitrustområdet. Denne undersøgelse har gjort det muligt for Kommissionen og Rådet at vurdere, i hvilket omfang kandidatlandene følger disciplinen på konkurrenceområdet.

1.2.4 Resultaterne af undersøgelsen

Der har været en almindelig tendens til, at udviklingen har foregået langt langsommere på statsstøtteområdet end på antitrustområdet, og det er først på det seneste, at der er begyndt at opstå en rigtig statsstøttedisciplin. Samtlige kandidatlande har nu vedtaget nationale statsstøtteregler baseret på EU-lovgivningen og etableret kontrolmyndigheder, der har til opgave at anvende og håndhæve reglerne. Der er imidlertid stadig nogen forskel på, i hvor høj grad de forskellige kandidatlande har indført en fuldstændig og ordentlig disciplin på statsstøtteområdet.

Beslutningen om foreløbig at afslutte konkurrenceforhandlingerne med Estland, Letland, Litauen og Slovenien i december 2001, med Cypern i juni 2002 og med Malta, Slovakiet og Tjekkiet i oktober 2002 afspejler det betydelige fremskridt, som disse otte kandidatlande har gjort. Statsstøttereglerne håndhæves, og støtteforanstaltninger, der har vist sig at være uforenelige med EU's regler, er blevet ændret. Andre lande har også gjort fremskridt, og Kommissionen har kunnet forelægge Rådet forslag, der kan bane vej for afslutning af konkurrenceforhandlingerne med Polen og Ungarn inden udgangen af 2002. Også Bulgarien og Rumænien har gjort fremskridt. Disse to lande har først for nylig vedtaget love om statsstøtte, og det vil tage nogen tid, før de kan fremvise de fornødne resultater med håndhævelsen af disse love.

1.2.5 Efter tiltrædelsen

Efter tiltrædelsen vil kandidatlandene være forpligtet til at anmelde nye støtteforanstaltninger til Kommissionen. Som det er tilfældet med de nuværende medlemsstater, vil Kommissionen kontrollere tildelingen af støtte ved hjælp af en formel og gennemsigtig procedure⁵.

Tilgangen er en anden for så vidt angår de støtteforanstaltninger, der allerede vil være trådt i kraft før tiltrædelsesdatoen, og som kandidatlandene ønsker at fastholde efter den dato. Den pågældende tilgang blev allerede bebudet i de fælles holdninger om konkurrencekapitlet, der blev vedtaget af EU i november 2001, og man har arbejdet videre med denne tilgang siden da. Følgende foranstaltninger vil efter planen blive betragtet som eksisterende støtteforanstaltninger i de nye medlemsstater efter tiltrædelsesdatoen:

⁵ Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999.

- Støtteforanstaltninger, der trådte i kraft før den 30. juni 1994.
- Støtteforanstaltninger, der figurerer på den liste, der knyttes som bilag til tiltrædelsestraktaten.
- Støtteforanstaltninger, der er blevet godkendt af kandidatlandenes nationale kontrolmyndigheder og anmeldt til Kommissionen mellem den 1. november 2002 og tiltrædelsesdatoen, og som Kommissionen ikke gør indsigelse mod.

I henhold til udkastet til tiltrædelsestraktat vil støtte til transportvirksomheder under visse omstændigheder fortsætte med at blive betragtet som eksisterende støtte i op til tre år efter tiltrædelsen.

DEL 2: SAMMENLIGNING AF SITUATIONEN PÅ STATSSTØTTEOMRÅDET I DE FORSKELLIGE KANDIDATLANDE

2.1 Indledende bemærkninger

De data, der er anvendt i denne resultattavle, blev indsendt af kandidatlandenes nationale myndigheder som led i den registrering og dataindsamling, der fandt sted i begyndelsen af 2002. De stammer desuden fra de statsstøtterapporter, som kandidatlandene har indsendt hvert år i overensstemmelse med Europaaftalernes bestemmelser om gennemsigtighed. Der forelå ingen data vedrørende Malta for år 2000⁶.

Dataene er så vidt muligt blevet harmoniseret ved at anvende samme metodologi som den, der blev anvendt i forbindelse med opdateringen af resultattavlen for statsstøtte for de nuværende medlemsstater i foråret 2002⁷. I princippet refererer dataene i denne resultattavle til foranstaltninger, der er blevet undersøgt af de nationale tilsynsmyndigheder for at afgøre, om der er tale om statsstøtte som defineret i traktatens artikel 87 eller ej. For nogle landes vedkommende inkluderer dataene også nogle foranstaltninger, der er uforenelige med traktaten. Andre lande havde endnu ikke foretaget en vurdering af alle eksisterende støtteordninger på dataindsamlingstidspunktet. Desuden har alle lande måske ikke indberettet alle støttekategorier i lige stort omfang. Eksempelvis er det særlig vanskeligt at måle visse former for redningsstøtte, der består i at udskyde betalingen af eller eftergive gæld såsom skatterestancer. Det er også værd at bemærke, at mens nogle lande også medregner støtte fra de lokale myndigheder, medregner andre lande kun støtte ydet af staten. Det betyder, at dækningsgraden og nøjagtigheden af dataene i denne resultattavle kan variere fra land til land.

De data om statsstøtte, der er indsamlet til resultattavlen, er grupperet omkring de primære mål. Det skal bemærkes, at primære mål ikke altid giver et fuldstændig nøjagtigt billede af de endelige støttemodtagere. Eksempelvis udbetales en del af regionalstøtten faktisk til små og mellemstore virksomheder, mens støtte til forskning og udvikling går til bestemte sektorer. Tilsvarende består støtte klassificeret som "rednings- og omstrukturingsstøtte" i langt de fleste tilfælde af ad hoc-støtte til en virksomhed inden for en bestemt sektor.

Der blev ikke stillet krav til kandidatlandene om at indberette oplysninger om deres støtte til landbrugs- og fiskerisektoren, der falder ind under andre kapitler i Europaaftalene. Disse sektorer er derfor ikke medtaget i resultattavlen. Det samme gælder EU's bistand til kandidatlandene. EU's finansielle overslag for perioden 2000-2006, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd i Berlin i marts 1999, omfatter 22 mia. EUR til "førtiltrædelsesbistand" til infrastrukturer og opbygning af institutioner (PHARE), til miljø- og transportinfrastrukturer (ISPA) og til udvikling af landdistrikterne (SAPARD) i ansøgerlandene.

Som en generel regel er *de minimis*-støtte ikke medregnet i de samlede tal, som hvert enkelt land har indberettet, skønt situationen kan variere fra land til land. Når der

⁶ Aftalen med Malta indeholder ingen specifikke bestemmelser om indberetningspligt på statsstøtteområdet.

⁷ KOM(2002) 242 endelig af 22. maj 2002.

foreligger oplysninger om *de minimis*-støtte, er den oplyst særskilt. I henhold til *de minimis*-reglen betragtes støtte til en virksomhed, der ikke overstiger et loft på 100 000 EUR i nogen treårsperiode, ikke som statsstøtte som omhandlet i traktatens artikel 87, stk. 1, og er derfor ikke underlagt kravet om anmeldelse.

Der henvises endvidere til de metodologiske bemærkninger.

2.2 Oversigt

Befolkningen i de tolv kandidatlande udgjorde 106 millioner i 2000 sammenlignet med 376 millioner i EU. De største lande var Polen (39 millioner) og Rumænien (22 millioner), mens de mindste var Malta (0,4 millioner) og Cypern (0,8 millioner).

Samme år skønnes det, at de tolv kandidatlande⁸ tildelte statsstøtte⁹ på i alt 4,8 mia. EUR. Det tilsvarende tal for EU lød på 70 mia. EUR. I absolutte tal tegnede Polen (1 869 mio. EUR), Ungarn (840 mio. EUR), Tjekkiet (770 mio. EUR) og Rumænien (650 mio. EUR) sig for over 85 % af den samlede statsstøtte i de tolv kandidatlande.

I relative termer kan statsstøtte udtrykkes som en procentdel af BNP eller per capita. For kandidatlandene som helhed (KL12) udgjorde statsstøtten 1,3 % af BNP¹⁰, hvilket ligger langt over EU-gennemsnittet på 0,8 %. Bag dette gennemsnit skjuler der sig imidlertid store forskelle mellem landene: Rumænien (1,9 %), Ungarn (1,7 %) og Tjekkiet (1,5 %) indberettede et støtteniveau, der lå et godt stykke over KL12-gennemsnittet. I de tre baltiske stater (Estland, Litauen og Letland) og i Slovakiet lå støtten opgjort i procent af BNP til gengæld på samme niveau eller under EU-gennemsnittet på 0,8 %.

Når støtten opgøres per capita, tegner der sig imidlertid et andet billede. Selv når der anvendes købekraftsstandarder (KKS)¹¹, og der dermed tages hensyn til prisniveauforskelle landene imellem, var der i 2000 en tendens til, at kandidatlandene tildelte mindre støtte end EU-medlemsstaterne: 105 KKS pr. person i gennemsnit mod EU-gennemsnittet på 185 KKS pr. person. Kun Ungarn (190 KKS) overskred EU-gennemsnittet, om end Tjekkiet, Slovakiet og Cypern alle indberettede et støtteniveau, der lå noget over KL12-gennemsnittet. Kandidatlandenes rangorden ændrede sig også, idet f.eks. Rumænien, der indberettede det højeste støtteniveau opgjort i procent af BNP, rangerede på en sjetteplads, når støtten opgøres per capita (KKS) (se tabel 1).

⁸ Der mangler data vedrørende Malta.

⁹ Samlet støtte minus støtte til landbrug og fiskeri.

¹⁰ BNP minus værditilvækst for landbrug og fiskeri.

¹¹ Statsstøtte per capita er angivet i købekraftsstandarder (KKS) og tager derfor hensyn til forskelle i prisniveau landene imellem. Generelt set forholder det sig således, at når der benyttes KKS i stedet for vekselkurser, indsnævres gabet mellem højindkomst- og lavindkomstlandene, da prisniveauet i lavindkomstlandene normalt er lavt sammenlignet med prisniveauet i rigere lande.

Tabel 1: Oversigtstabel - Statsstøtte i EU og kandidatlandene

2000	EU 15	CC 12	BG	CY	CZ	EE	HU	LT	LV	MT	PL	RO	SI	SK
Befolkning (mio)	376,5	105,6	8,2	0,8	10,3	1,4	10,0	3,7	2,4	0,4	38,7	22,5	2,0	5,4
Statsstøtte (mio. €)	69.460	4.839	151	95	770	26	843	70	53	n.a.	1.869	650	221	91
Statsstøtte/BNP (%)	0,8	1,3	1,3	1,0	1,5	0,5	1,7	0,6	0,7	n.a.	1,1	1,9	1,2	0,4
Støtte/capita (PPS/cap)	185	105	66	156	174	43	190	44	47	n.a.	98	88	173	45

Anm.: Samlet statsstøtte minus statsstøtte til landbrug og fiskeri. EU-midler heller ikke medregnet. Ingen tal for Malta.

Kilde: GD for Konkurrence og Eurostat

2.3 Støttens fordeling på sektorer

Som tidligere nævnt er dataene om statsstøtte grupperet omkring de primære mål, og de kan derfor ikke give et helt præcist billede af de endelige støttemodtagere. Uanset dette giver dataene dog et vist fingerpeg om, hvilke sektorer der bliver begunstiget i de enkelte kandidatlande. I 2000 gik omkring 46 % af statsstøtten i kandidatlandene til fremstillingssektoren sammenlignet med EU-gennemsnittet på 35 %. Omkring 22 % af den samlede støtte gik til transportsektoren, navnlig jernbanerne. Kulindustrien modtog 12 %, omkring 11 % gik til generelle beskæftigelsesfremmende foranstaltninger¹², mens resten gik til virksomheder uden for fremstillingssektoren og til andre serviceerhverv end transport (se tabel 2).

KL12-gennemsnittene¹³ skjuler betydelige forskelle kandidatlandene imellem med hensyn til de sektorer, de rettede deres støtte mod. Den andel af støtten, der gik til fremstillingssektoren, varierede fra 10 % eller mindre i Estland og Litauen til over 50 % i Cypern, Rumænien, Slovakiet og Ungarn. Støtten til fremstillingssektoren er behandlet mere detaljeret i afsnit 2.4. Støtten til transportsektoren udgjorde omkring 10 % af den samlede støtte i Cypern og Polen, mens den i Estland udgjorde over 80 %. Støtten til beskæftigelse og uddannelse udgjorde omkring 25 % af støtten i Polen og 30 % af støtten i Slovenien, mens KL12-gennemsnittet lå på omkring 11 %. Støtten til kulindustrien udgjorde over 25 % af den samlede støtte i Bulgarien, næsten 20 % af den samlede støtte i Polen og næsten 10 % af den samlede støtte i Tjekkiet og Rumænien. Ingen andre lande ydede mere end 5 % af deres samlede støtte til kulindustrien i 2000.

¹² Det var ikke muligt at henføre støtte til beskæftigelse og uddannelse under en bestemt sektor.

¹³ Disse gennemsnit påvirkes tydeligvis af det høje støtteniveau i Polen, Rumænien, Ungarn og Tjekkiet.

Tabel 2: Støttens fordeling på sektorer, 2000

	% of total						million €
	Fremstillings- virksomhed	Udenfor fremstillings- virksomhed	Kul	Tjenestey delser	Transport	Anden*	Støtte ialt
EU 15	35	0	11	3	46	5	69.460
CC 12	46	4	12	4	22	11	4.839
BG	38	11	27	2	22	1	151
CY	52	-	-	33	8	6	95
CZ	42	-	11	19	26	2	770
EE	10	-	-	6	84	-	26
HU	62	-	2	0	36	0	843
LT	5	57	-	-	38	-	70
LV	45	-	-	7	48	-	53
PL	42	2	19	-	13	24	1.869
RO	52	17	10	2	19	1	650
SI	37	-	5	2	25	30	221
SK	55	10	4	2	29	-	91

* Tallene i denne kolonne omfatter støtte til beskæftigelse og uddannelse, som ikke kan klassificeres under en bestemt sektor.

Kilde: GD for Konkurrence

2.4 Støtte til fremstillingssektoren

Støtte til fremstillingssektoren¹⁴ omfatter støtte rettet mod horisontale mål såsom støtte til forskning og udvikling og støtte til små og mellemstore virksomheder, støtte til bestemte sektorer såsom stålindustrien og skibsbygningsindustrien, støtte til redning og omstrukturering af virksomheder og støtte med regionalt sigte.

Støtten til fremstillingssektoren i kandidatlandene blev anslået til 2,2 mia. EUR i 2000. Polen tegnede sig for over en tredjedel af dette beløb. I relative termer svarede KL12-tallet til 2,0 % af værditilvæksten inden for industrien som helhed¹⁵. Opgjort efter værditilvækst rettede Cypern, Rumænien og Ungarn en forholdsvis stor del af deres støtte til denne sektor i 2000 (se tabel 3). Det høje niveau i Cypern kan forklares med den relativt store andel af støtten, der var rettet mod horisontale mål, hovedsagelig støtte til små og mellemstore virksomheder. I Ungarn skyldtes det hovedsagelig det store beløb, der blev givet til virksomheder gennem en række særlige skatteordninger. I Rumænien skyldtes det først og fremmest den betydelige støtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder.

¹⁴ Se den mere præcise definition i de metodologiske bemærkninger.

¹⁵ På det tidspunkt, hvor statistikkerne blev lavet, fandtes der ingen oplysninger om værditilvæksten inden for fremstillingssektoren. Der er derfor taget udgangspunkt i værditilvæksten inden for industrien som helhed. Det tilsvarende tal for EU-medlemsstaterne var 1,4 % i 2000.

Tabel 3: Statsstøtte til fremstillingssektoren, 2000

	EU 15	CC 12	BG	CY	CZ	EE	HU	LT	LV	PL	RO	SI	SK
€ million	23.844	2.237	57	50	324	3	521	3	24	787	336	83	50
i % af statsstøtte	35	46	38	52	42	10	62	5	45	42	52	37	55
i % af værditilvæksten i fremstillingsvirksomhed	1,4	2,0	1,7	4,0	1,8	0,2	3,6	0,1	1,6	1,7	3,0	1,4	0,8
Per beskæftiget (€)	790	224	84	1.179	241	18	571	11	129	246	145	288	87

Kilde: GD for Konkurrence

2.5 Horisontale mål og sektorbestemte mål

Statsstøtte med horisontale mål, dvs. støtte, som ikke gives til specifikke sektorer eller geografiske områder, betragter man normalt som en foranstaltning til at afhjælpe markedssvigt, der er mindre konkurrencefordrejende end sektorbestemt støtte og ad hoc-støtte. Forskning og udvikling, miljøbeskyttelse, energibesparelser og støtte til små og mellemstore virksomheder er de mest fremtrædende horisontale mål, som man søger at nå med statsstøtte.

I 2000 udgjorde støtten med horisontale mål lige under 40 % af den samlede støtte i kandidatlandene. Der var store forskelle mellem landene med hensyn til, hvor stor en del af støtten der gik til horisontale mål, nemlig fra 10 % eller mindre af den samlede støtte i Bulgarien, Estland, Litauen og Slovakiet til 50 % eller mere i Polen, Slovenien og Ungarn (se tabel 4). Igen er det vigtigt at erindre sig, at støtteordninger, der f.eks. har beskæftigelse som deres overordnede mål, også kan have sekundære mål såsom støtte til små og mellemstore virksomheder. Ikke desto mindre giver dataene et fingerpeg om, hvilke horisontale mål de enkelte lande sætter højest. I 2000 gik omkring en fjerdedel af al støtte i Polen og Slovenien til beskæftigelsesfremmende formål. Slovenien rettede næsten 10 % af al støtte til forskning og udvikling sammenlignet med KL12-gennemsnittet på kun 2 %. Endelig ydede Cypren lige under 20 % af sin støtte til små og mellemstore virksomheder.

Støtte til specifikke sektorer kan lettere fordreje konkurrencen end støtte med horisontale mål, og den vil samtidig ofte tjene et andet formål end afhjælpning af markedssvigt. Desuden går en betydelig del af denne form for støtte til redning eller omstrukturering af kriseramte virksomheder. Dette kan til en vis grad forklares med de mange privatiseringer og med kandidatlandenes behov for at vise, at de har en velfungerende markedsøkonomi, der kan modstå konkurrencepresset i det indre marked.

Den andel af støtten, der går til specifikke dele af fremstillingssektoren eller til serviceerhvervene, varierer betydeligt fra det ene kandidatland til det andet. Ser man på kandidatlandene under ét, udgjorde f.eks. støtte til stålindustrien 5 % af den samlede støtte i 2000, men i Tjekkiet alene modtog stålindustrien næsten 20 %, og i Slovakiet modtog den over 35 %.

Tabel 4: Statsstøtte med horisontale mål, 2000

	EU 15	CC 12	BG	CY	CZ	EE	HU	LT	LV	PL	RO	SI	SK
% af samlet støtte	24	39	1	30	17	10	50	3	15	55	18	51	12

Kilde: GD for Konkurrence

2.6 Statsstøtte til regionaludvikling og samhørighed

Det hedder i Europaaftalerne, at offentlig støtte ydet af de associerede lande i de første fem år efter aftalernes ikrafttræden skal vurderes under hensyntagen til, at de pågældende lande betragtes som områder, der er berettiget til regionalstøtte efter EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), dvs. som mindst begunstigede områder. I 2000 besluttede associeringsrådene at give Bulgarien, Estland, Litauen og Rumænien ret til denne status i endnu fem år. I 2001 traf de respektive associeringsråd tilsvarende afgørelser vedrørende Letland, Polen, Slovakiet, Slovenien og Tjekkiet. I nogle tilfælde skete det med tilbagevirkende kraft, således at f.eks. afgørelsen vedrørende Tjekkiet reelt udløb i slutningen af 2001.

I associeringsrådenes afgørelser om at give et land status som et område, der falder ind under artikel 87, stk. 3, litra a), tilføjes det normalt, at det associerede land skal indsende oplysninger om BNP per capita opgjort på det rette statistiske niveau. Disse tal benyttes af statsstøttekontrolmyndighederne i det associerede land og af Kommissionen til i fællesskab at udarbejde et såkaldt regionalstøttekort for det associerede land på grundlag af Fællesskabets retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte. Regionalstøttekortet viser, hvilke regioner der er berettiget til regionalstøtte, og også den maksimalt tilladte støtteintensitet i hver enkelt region, idet der tages hensyn til regionale forskelle, således som de afspejler sig i per capita-indkomsten. Med udgangspunkt i forslag fra de associerede lande har Kommissionen udarbejdet udkast til regionalstøttekort, som vil blive forelagt Rådet med henblik på vedtagelse i associeringsudvalgene for de fleste af kandidatlandene.

Da næsten alle kandidatlandene i 2000 blev betragtet som områder svarende til de områder i EU, der er berettiget til regionalstøtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), kan klassificeringen af støtte med regionalt sigte variere betydeligt fra det ene land til det andet. Man skal derfor være forsigtig ved sammenligning af oplysningerne om regionalstøtte.

2.7 Statsstøtteinstrumenter inden for fremstillingssektoren

Al statsstøtte udgør en omkostning eller et indtægtstab for det offentlige og en fordel for modtagerne. Støtteelementet, dvs. den endelige finansielle fordel af det overførte nominelle beløb, afhænger imidlertid i vid udstrækning af, i hvilken form støtten ydes.

For kandidatlandene som helhed (KL12) udgjorde skattefritagelser en større andel af den samlede støtte end tilskud. Omkring 50 % af al støtte til fremstillingssektoren blev ydet i form af skattefritagelser sammenlignet med et EU-gennemsnit på 29 %, mens støtte i form af tilskud udgjorde 25 % af den samlede støtte mod et EU-gennemsnit på 62 %. Disse gennemsnit dækker over betydelige forskelle landene imellem, for mens Estland, Letland, Polen, Slovakiet og Ungarn gjorde hyppig brug af skattefritagelser (60 % eller derover af den samlede støtte), så var der i andre lande større tendens til at yde i støtte i

form af tilskud, f.eks. i Bulgarien (lige under 80 % af al støtte), Tjekkiet og Ungarn (over 60 % af al støtte).

Der er andre former for støtteinstrumenter, der varierer fra kandidatland til kandidatland (se tabel 5). En af disse kategorier omfatter overførsler, hvor støtteelementet består i modtagerens rentebesparelser i den periode, hvor kapitaloverførslen står til hans rådighed. Den finansielle overførsel tager form af et såkaldt blødt lån eller en skatteudsættelse. I 2000 udgjorde bløde lån en betydelig del af den samlede støtte til fremstillingssektoren (mellem 10 % og 16 %) i Polen, Slovakiet og Tjekkiet. Et tilsvarende instrument er skatteudsættelse, der kun blev brugt i Letland (3 % af al støtte), Polen (4 %) og Rumænien (11 %) i 2000.

Tabel 5: Statsstøtte til fremstillingssektoren fordelt på støtteinstrumenter, 2000

	%						million €
	Tilskud	Skattefritagelser	Aktieposter	Bløde lån	Skatteud sættelse	Garantier	Fremstillings- virksomhed ialt
EU 15	62	29	0	5	1	3	24.235
CC 12	25	51	5	8	3	8	2.237
BG	77	14	-	1	-	7	57
CY	49	51	-	-	-	-	50
CZ	63	8	14	10	-	5	324
EE	29	70	-	-	-	1	3
HU	17	79	-	2	-	1	521
LT	63	28	1	-	-	8	3
LV	-	58	37	-	3	2	24
PL	11	60	3	16	4	5	787
RO	15	38	5	-	11	30	336
SI	50	12	10	16	-	11	83
SK	29	69	-	-	-	2	50

Kilde: GD for Konkurrence

Støtte kan også ydes ved, at staten overtager kapitalandele. Denne form for støtte udgjorde omkring 5 % af al støtte til fremstillingssektoren i KL12. Over en tredjedel af al støtte i Letland blev ydet til kapitalisering af skatterestancer, som virksomhederne havde pådraget sig inden deres privatisering. Endelig kan der gives støtte i form af garantier. Støtteelementerne er normalt meget mindre end de nominelle beløb (gennemsnit 10%), fordi de svarer til den fordel, støttemodtageren opnår omkostningsfrit eller til en lavere kurs end markedskursen, hvis modtageren skulle betale en præmie for at dække risikoen. Der blev ydet garantier i adskillige kandidatlande i 2000, navnlig i Rumænien, hvor de udgjorde 30 % af al støtte til fremstillingssektoren.

DEL 3: STATSSTØTTESITUATIONEN I DE ENKELTE KANDIDATLANDE

BULGARIEN

År 2000

Indbyggertal: 8,2 millioner	Statsstøtte i alt (i national valuta): 295 mio. BGN
BNP: 11,7 mia. EUR	Statsstøtte i alt (i euro): 151 mio. EUR
BNP per capita: 1 433 EUR eller 5 105 KKS	Statsstøtte i procent af BNP*: 1,3 %
Valutakurs: 1 EUR = 1,9479 BGN	Statsstøtte per capita: 18 EUR eller 66 KKS

Lovgivning, administration og kontrol på statsstøtteområdet

Forhandlingerne om konkurrencekapitlet, der blev indledt i marts 2001, er endnu ikke afsluttet.

Loven om beskyttelse af konkurrencen fra 1998 indeholder en række basale bestemmelser om statsstøttekontrol. Den nye lov om statsstøtte trådte i kraft i juni 2002. I juli blev der vedtaget regler om anvendelsen af statsstøtteleven, og finansministeriet udsendte en bekendtgørelse om tilsynet med statsstøtte og om gennemsigtighed på statsstøtteområdet.

Kommissionen for Beskyttelse af Konkurrencen fører kontrol med statsstøtteforanstaltninger. Finansministeriet er ansvarlig for det løbende tilsyn med statsstøtte.

Websted: www.stateaid-bg.org

Statsstøttesituationen i 2000

Bulgarien ydede omkring 151 mio. EUR i statsstøtte i 2000. Det svarer til 1,3 % af BNP eller til 18 EUR per capita.

I 1999 blev der ydet næsten dobbelt så meget i støtte (næsten 400 mio. EUR), hovedsagelig som følge af de 170 mio. EUR, som stålindustrien modtog i forbindelse med privatiseringen. I 2000 blev der ikke rapporteret om nogen støtte til stålindustrien. Ej heller skibsbygningsindustrien modtog nogen støtte i 2000, men i 1999 modtog den 1 mio. EUR i ad hoc-støtte.

Støtten til horisontale mål og regionale mål udgjorde henholdsvis 1 % og 12 % af den samlede støtte. Al den øvrige støtte gik til sektorbestemte mål. Over 40 mio. EUR, svarende til 27 % af den samlede støtte, gik til kulindustrien, og andre 11 % gik til udvinding af jernmalm. Omkring 25 % af støtten gik til anden fremstillingsvirksomhed (centralvarmevirksomheder). Transportsektoren modtog over 20 % af den samlede støtte. Disse 20 % gik ene og alene til jernbanerne. Luftfartsindustrien modtog ingen støtte i 2000, men til gengæld modtog Balkan Airlines omkring 17 mio. EUR i 1999.

Lige under 40 % af den samlede støtte i 2000 (57 mio. EUR) gik til fremstillingssektoren (se definitionen i de metodologiske bemærkninger). Det svarer til 1,7 % af værditilvæksten inden for industrien som helhed eller til 84 EUR pr. ansat.

Tilskud og skattefritagelser, dvs. støtte, der overføres ubeskåret til modtageren, tegnede sig for over 90 % af al støtte til fremstillingssektoren. Tilskud var langt den mest almindelige form for støtteinstrument, idet de udgjorde næsten 80 % af den samlede støtte (se tabel 5).

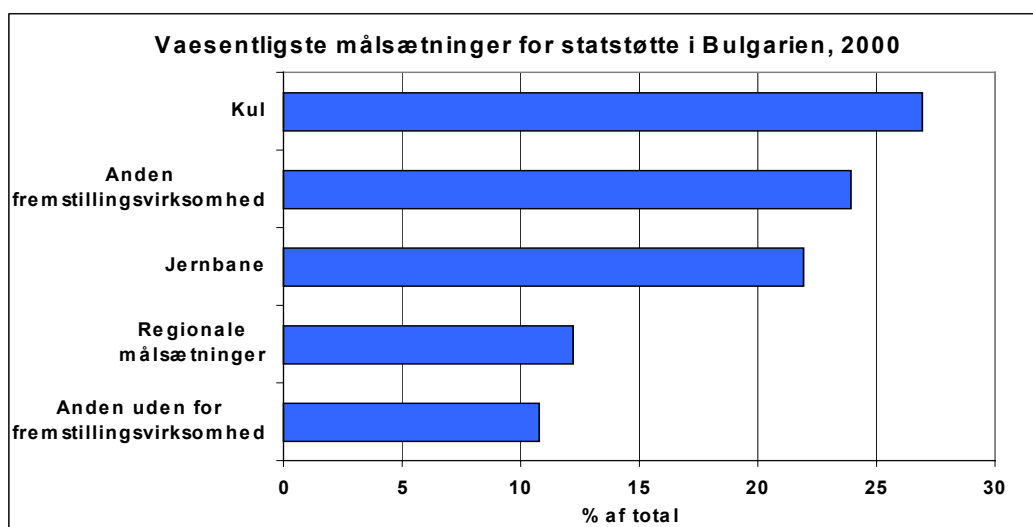
* (BNP minus værditilvækst for landbrug og fiskeri)

Statsstøtte 2000 - Bulgarien

€ million

Støtte ialt heraf:	151,4
Horisontale målsætninger, heraf:	1,9
Forskning og udvikling	-
Miljø	0,8
Små og mellemstore virksomheder	-
Handel	-
Energ	-
Beskæftigelse	1,2
Uddannelse	-
Andre målsætninger	-
Støtte til redning og restrukturering	1,6
Sektorspecifik støtte, heraf:	129,5
Stål	-
Skibsbygning	n.a.
Anden fremstillingsvirksomhed	36,3
Kul	40,7
Anden uden for fremstillingsvirksomhed	16,3
Transport, heraf:	33,2
Jernbane	33,2
Vej/Kombineret Transport	-
Lufttransport	-
Turisme	-
Financielle tjenesteydelser	-
Medie og kultur-sektoren	0,9
Andre tjenesteydelser	2,1
Regionale målsætninger	18,4

Statsstøtte til fremstillingsvirksomhed (€ million)	57,0
Per beskæftiget person il denne sektor (€ - pps)	83,8 - 298,6
l % af værditilvæksten i samlede industri	1,7

Indbyggertal: 755 000	Statsstøtte i alt (i national valuta): 55 mio. CYP
BNP: 9,2 mia. EUR	Statsstøtte i alt (i euro): 95 mio. EUR (plus 178 mio. EUR ¹)
BNP per capita: 12 137 EUR eller 14 938 KKS	Statsstøtte i procent af BNP*: 1,0 % (4% hvis de ekstra 178 mio. EUR medregnes)
Valutakurs: 1 EUR = 0,5739 CYP	Statsstøtte per capita: 126 EUR eller 156 KKS

Lovgivning, administration og kontrol på statsstøtteområdet

Forhandlingerne om konkurrencekapitlet blev foreløbig afsluttet i juni 2002.

Loven om statsstøtte trådte i kraft den 30. april 2001.

Kontoret for Kommissæren for Offentlig Støtte blev oprettet i maj 2001.

Websted: www.publicaid.gov.cy/paid/publicaid.nsf/

Statsstøttesituationen i 2000

Cypern ydede omkring 95 mio. EUR i statsstøtte i 2000. Det svarer til 1,0 % af BNP eller til 126 EUR per capita. Støtten til horisontale mål tegnede sig for omkring en tredjedel af den samlede støtte (lige under 30 mio. EUR). Heraf bestod 18 mio. EUR af skattelettelser for små og mellemstore virksomheder og 6 mio. EUR af tilskud til uddannelsesforanstaltninger.

Den finansielle tjenestesektor modtog 4,5 mio. EUR i form af skattefritagelser. Der gik næsten 23 mio. EUR til mediebranchen og kulturelle formål, heraf halvdelen til de offentlige radio- og tv-stationer. Støtten til transportsektoren (lufttransport, vejtransport og søtransport) beløb sig til i alt 8 mio. EUR i 2000. Endelig var der 10 mio. EUR i regionalstøtte, hvoraf hovedparten gik til leje af offentlige arealer til priser, der lå under markedsprisen.

Støtten til fremstillingssektoren udgjorde lidt over halvdelen af den samlede støtte (50 mio. EUR), hvilket svarer til 4 % af værditilvæksten inden for industrien som helhed. Den samlede støtte til fremstillingssektoren inkluderer støtte til den teknologiske opgradering af virksomheder og støtte ydet gennem en ordning for bistand til eksportører af industriprodukter, en ordning, der nu er afskaffet. Omkring halvdelen af støtten til fremstillingssektoren tog form af tilskud, mens den anden halvdel bestod af skattefritagelser (se tabel 5).

Metodologiske bemærkninger

1) Foruden ovennævnte støtte blev der i 2000 fordelt 178 mio. EUR (omkring 100 mio. CYP) via en ordning kaldet International Business Enterprises. Denne støtte bestod for hovedpartens vedkommende af skattelettelser (148 mio. EUR) via en reduceret skatteprocent på 4,25 % i stedet for standardsatsen på 20-25 %. Skattefritagelser tegnede sig for yderligere 30 mio. EUR. Denne støtte anses ikke at være forenelig med traktaten, og ordningen skal være afskaffet den 1. januar 2003. De virksomheder, der allerede er med i ordningen, vil få lov til fortsat at blive beskattet efter den lave sats frem til udgangen af 2005. Med henvisning til det klare tilsagn om, at denne ordning vil blive gradvist afskaffet, er denne støtte ikke medregnet i den samlede støtte. Hvis den imidlertid medregnes, vil den samlede statsstøtte i Cypern svare til 4 % af BNP.

Data vedrørende statsstøtte dækker den del af øen, der er under den cypriotiske regerings kontrol. Omkring 85 % af den samlede befolkning bor i denne del.

BNP per capita ligger over 80 % af EU-gennemsnittet, hvorfor Cypern ikke betragtes som et artikel 87, stk. 3, litra a)-område.

Eftersom stort set alle virksomheder i Cypern kan klassificeres som små og mellemstore virksomheder, indeholdt ingen af de støtteordninger, der eksisterede forud for gennemførelsen af loven om statsstøttekontrol i 2001, et eksplicit krav om, at modtagerne skulle være små og mellemstore virksomheder.

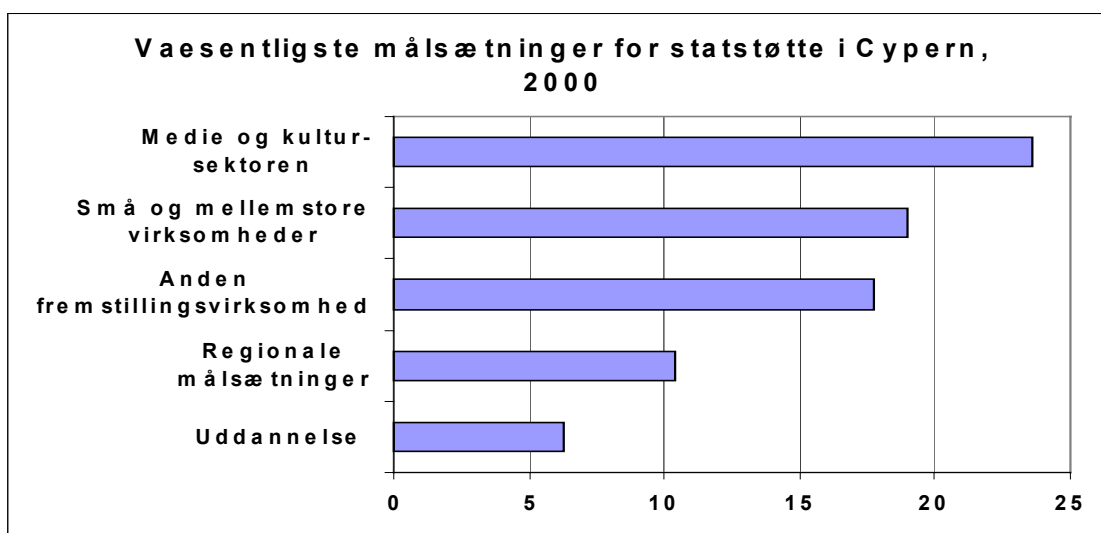
Det samlede tal for transportsektoren inkluderer 3,5 mio. EUR til søtransportsektoren.

* (BNP minus værditilvækst for landbrug og fiskeri)

Statsstøtte 2000 - Cypern

€ million

Støtte ialt heraf:	95,4
Horisontale målsætninger, heraf:	28,9
Forskning og udvikling	0,9
Miljø	1,7
Små og mellemstore virksomheder	18,1
Handel	2,2
Energi	0,1
Beskæftigelse	-
Uddannelse	6,0
Andre målsætninger	-
Støtte til redning og restrukturering	-
Sektorspecifik støtte, heraf:	56,5
Stål	-
Skibsbygning	-
Anden fremstillingsvirksomhed	16,9
Kul	-
Anden uden for fremstillingsvirksomhed	-
Transport, heraf:	8,1
Jernbane	-
Vej/Kombineret Transport	1,9
Lufttransport	2,7
Turisme	1,4
Financielle tjenesteydelser	4,5
Medie og kultur-sektoren	22,6
Andre tjenesteydelser	3,0
Regionale målsætninger	10,0
Statsstøtte til fremstillingsvirksomhed (€ million)	49,8
Per beskæftiget person i denne sektor (€ - pps)	1179,1 - 1451,3
1 % af værditilvæksten i samlede industri	4,0

TJEKKIET

År 2000

Indbyggertal: 10,3 millioner	Statsstøtte i alt (i national valuta): 27 mia. CZK
BNP: 52,9 mia. EUR	Statsstøtte i alt (i euro): 770 mio. EUR
BNP per capita: 5 147 EUR eller 11 967 KKS	Statsstøtte i procent af BNP*: 1,5 %
Valutakurs: 1 EUR = 35,5995 CZK	Statsstøtte per capita: 75 EUR eller 174 KKS

Lovgivning, administration og kontrol på statsstøtteområdet

Forhandlingerne om konkurrencekapitlet blev foreløbig afsluttet i oktober 2002.

Loven om statsstøtte af 24.2.2000 trådte i kraft den 1.4.2000.

Kontoret for Beskyttelse af Konkurrencen blev oprettet i 1991.

Websted: www.compet.cz

Statsstøttesituationen i 2000

Tjekkiet ydede omkring 770 mio. EUR i statsstøtte i 2000. Det svarer til 1,5 % af BNP eller til 75 EUR per capita. I 1999 blev der ydet tre gange så meget i statsstøtte som følge af den betydelige tilredning og omstrukturering af virksomheder og til transportsektoren.

Støtten til horisontale formål udgjorde omkring 17 % af den samlede støtte. Af de 133 mio. EUR, der blev ydet til sådanne formål, tegnede støtten til små og mellemstore virksomheder sig for 67 mio. EUR, mens der gik 28 mio. EUR til forskning og udvikling og 17 mio. EUR til beskæftigelse og uddannelsesformål. Det skønnes, at støtten til de små og mellemstore virksomheder bidrog til at skabe omkring 1 700 nye arbejdspladser.

Støtten til omstrukturering af stålindustrien udgjorde omkring 144 mio. EUR, svarende til næsten 20 % af den samlede støtte, mens der gik 86 mio. EUR, svarende til 11 % af den samlede støtte, til indskrænkning af kulminedriften.

Den finansielle tjenestesektor modtog næsten 20 % af den samlede støtte i 2000. Hovedparten af denne støtte bestod i en statsgaranti i forbindelse med omstruktureringen af banksektoren. Støtten til transportsektoren udgjorde en fjerdedel af den samlede støtte, og over 90 % af de 200 mio. EUR gik til jernbanerne.

I 2000 modtog fremstillingssektoren omkring 324 mio. EUR i støtte. Det svarer til over 40 % af den samlede støtte eller til 1,8 % af værditilvæksten inden for industrien som helhed. Tallet omfatter næsten 50 mio. EUR i støtte til redning og omstrukturering af

virksomheder, herunder et betydeligt beløb i ad hoc-støtte til motorkøretøjsindustrien. Der blev gjort brug af flere forskellige støtteinstrumenter til fordel for fremstillingssektoren. Tilskud tegnede sig for over 60 % af al støtte til fremstillingssektoren efterfulgt af overtagelse af kapitalandele, bløde lån, skattefritagelser og garantier (se tabel 5).

Metodologiske bemærkninger

Støtten til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder er blevet beregnet på basis af støtteordningernes rammebeløb og varighed. Tallet for beskæftigelsesstøtte inkluderer støtte til uddannelse. Tallet for kulindustrien inkluderer støtte til udvinding af jernmalm.

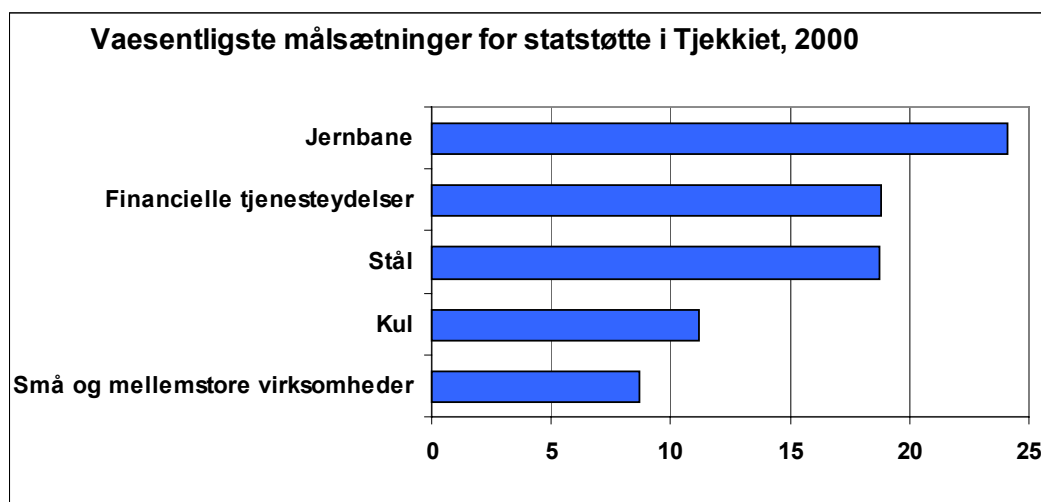
* (BNP minus værditilvækst for landbrug og fiskeri)

Statsstøtte 2000 - Tjekkiet

€ million

Støtte ialt heraf:	770,3
Horisontale målsætninger, heraf:	133,0
Forskning og udvikling	28,2
Miljø	0,6
Små og mellemstore virksomheder	66,7
Handel	-
Energi	1,6
Beskæftigelse	16,6
Uddannelse	-
Andre målsætninger	19,3
Støtte til redning og restrukturering	48,1
Sektorspecifik støtte, heraf:	584,2
Stål	144,0
Skibsbygning	-
Anden fremstillingsvirksomhed	9,9
Kul	86,0
Anden uden for fremstillingsvirksomhed	-
Transport, heraf:	199,1
Jernbane	185,7
Vej/Kombineret Transport	10,4
Lufttransport	-
Turisme	-
Financielle tjenesteydelser	144,5
Medie og kultur-sektoren	0,6
Andre tjenesteydelser	-
Regionale målsætninger	5,1

Statsstøtte til fremstillingsvirksomhed (€ million)	323,5
Per beskæftiget person il denne sektor (€ - pps)	241,3 - 561,0
1 % af værditilvæksten i samlede industri	1,8

ESTLAND

År 2000

Indbyggertal: 1,4 millioner	Statsstøtte i alt (i national valuta): 407 mio. EEK
BNP: 5,5 mia. EUR	Statsstøtte i alt (i euro): 26 mio. EUR
BNP per capita: 3 980 EUR eller 8 947 KKS	Statsstøtte i procent af BNP*: 0,5 %
Valutakurs: 1 EUR = 15,6466 EEK	Statsstøtte per capita: 19 EUR eller 43 KKS

Lovgivning, administration og kontrol på statsstøtteområdet

Forhandlingerne om konkurrencekapitlet blev foreløbig afsluttet i november 2001.

Det er finansministeriet (konkurrence- og statsstøttedepartementet), der fører tilsyn med statsstøtteforanstaltninger.

Den nye konkurrencelov af 5. juni 2001 trådte i kraft den 1. oktober 2001.

Websted: www.fin.ee/eng/

Statsstøttesituationen i 2000

Estland ydede omkring 26 mio. EUR i statsstøtte i 2000. Det svarer til 0,5 % af BNP eller til 19 EUR per capita.

Støtten til horisontale mål udgjorde 2,5 mio. EUR eller 10 % af den samlede støtte i 2000. Der blev på basis af loven om forureningsafgifter ydet ad hoc-støtte på 1,8 mio. EUR til miljøbeskyttelsesforanstaltninger. Med hensyn til støtte til horisontale mål blev der ydet forholdsvis beskedne beløb i støtte til forskning og udvikling (0,3 mio. EUR) og handel (0,4 mio. EUR).

I 2000 modtog transportsektoren 22 mio. i støtte, hvilket svarer til næsten 85 % af den samlede støtte. Støtten til mediebranchen og kulturelle formål beløb sig til i alt 1,7 mio. EUR og bestod hovedsagelig af tilskud til den estiske filmindustri.

I 2000 blev der kun givet 2,5 mio. EUR i støtte til fremstillingssektoren (svarende til 10 % af den samlede støtte). I 1999 modtog fremstillingssektoren næsten 50 mio. EUR i støtte. Dette fald kan forklares med, at to store regionale programmer, hvorigennem der blev indrømmet skattelettelser til virksomheder med henblik på erhvervelse eller opgradering af anlægsaktiver og udstyr, udløb den 1. januar 2000. Siden vedtagelsen af den nye indkomstlov, der trådte i kraft den 1. januar 2000, er det ikke længere tilladt at give skattefritagelser til virksomheder med udenlandsk kapital. Samme lov har også fjernet muligheden for at yde støtte til bestemte regioner.

Den mest almindelige form for støtte var skattefritagelser, der tegnede sig for 70 % af den samlede støtte til fremstillingssektoren, mens næsten al den øvrige støtte bestod af direkte tilskud (se tabel 5).

Metodologiske bemærkninger

Det samlede tal for transportsektoren inkluderer 3,7 mio. EUR ydet til færgeforbindelser til de estiske øer. I tallene i tabellen nedenfor er ikke indregnet de minimis-støtte, der imidlertid anslås til 0,4 mio. EUR i 2000.

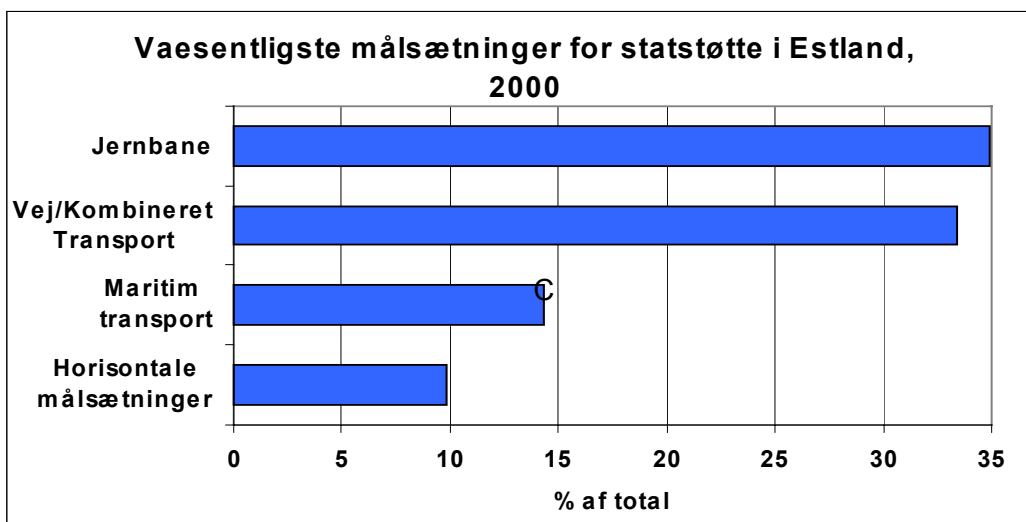
* (BNP minus værditilvækst for landbrug og fiskeri)

Statsstøtte 2000 - Estland

€ million

Støtte ialt heraf:	26,0
Horisontale målsætninger, heraf:	2,5
Forskning og udvikling	0,3
Miljø	1,8
Små og mellemstore virksomheder	0,0
Handel	0,4
Energ	-
Beskæftigelse	-
Uddannelse	-
Andre målsætninger	-
Støtte til redning og restrukturering	-
Sektorspecifik støtte, heraf:	23,5
Stål	-
Skibsbygning	-
Anden fremstillingsvirksomhed	-
Kul	-
Anden uden for fremstillingsvirksomhed	-
Transport, heraf:	21,8
Jernbane	9,1
Vej/Kombineret Transport	8,7
Lufttransport	0,3
Turisme	-
Financielle tjenesteydelser	-
Medie og kultur-sektoren	1,7
Andre tjenesteydelser	-
Regionale målsætninger	-

Statsstøtte til fremstillingsvirksomhed (€ million)	2,5
Per beskæftiget person i denne sektor (€ - pps)	18,0 - 40,5
1 % af værditilvæksten i samlede industri	0,2

UNGARN

År 2000

Indbyggertal: 10 millioner	Statsstøtte i alt (i national valuta): 219 mia. HUF
BNP: 50,6 mia. EUR	Statsstøtte i alt (i euro): 843 mio. EUR
BNP per capita: 5 035 EUR eller 11 406 KKS	Statsstøtte i procent af BNP*: 1,7 %
Valutakurs: 1 EUR = 260,045 HUF	Statsstøtte per capita: 84 EUR eller 190 KKS

Lovgivning, administration og kontrol på statsstøtteområdet

Forhandlingerne om konkurrencekapitlet er endnu ikke afsluttet.

På basis af regeringens dekret nr. 76/1999 og 163/2001 indledte statsstøttetilsynsmyndighederne i midten af 1999 deres arbejde med at harmonisere landets statsstøtteregler med Europaaftalerne og med anmeldelsen af statsstøtte til virksomheder.

Websted: www.p-m.hu/Dokumentumok/English/tvi/honlapfo_20020208_en.htm

Statsstøttesituationen i 2000

Ungarn ydede omkring 843 mio. EUR i statsstøtte i 2000. Det svarer til 1,7 % af BNP eller til 84 EUR per capita.

Støtten til horisontale mål udgjorde 50 % af den samlede støtte. 370 mio. EUR bestod af skattefordele for virksomheder i fremstillingssektoren via en række særlige skatteordninger. Flere af disse ordninger har vist sig at være uforenelige med EU-lovgivningen og er derfor under afvikling. 22 mio. EUR var øremærket til små og mellemstore virksomheder, mens 18 mio. EUR gik til miljøforanstaltninger. Den forholdsvis beskedne støtte til beskæftigelse og uddannelse (under 2 mio. EUR) afspejler den stigende tendens til at fremme udviklingen på disse områder gennem generelle foranstaltninger snarere end gennem statsstøtte.

Der findes ikke længere støtteordninger til fordel for specifikke dele af fremstillingssektoren, eftersom privatiseringen af virksomheder blev afsluttet i midten af 1990'erne.

Med hensyn til støtten til kulindustrien (13 mio. EUR i 2000) besluttede den ungarske regering i 1999 at afskaffe støtten til kulindustriens løbende produktion ved udgangen af 2000. I 2000 gik over en tredjedel af den samlede støtte til transportsektoren og næsten udelukkende til jernbanerne. Af de 300 mio. EUR gik 60 % til opfyldelse af public service-forpligtelser, mens de resterende 40 % gik til investeringer i infrastrukturer. Støtten til regionale mål udgjorde i alt 105 mio. EUR. Omtrent 60 % var øremærket til regionaludvikling, mens de resterende 40 % bestod af skattefordele fra de lokale myndigheders side (se de metodologiske bemærkninger nedenfor).

I alt blev der rettet næsten 520 mio. EUR i støtte til fremstillingssektoren i 2000. Det svarer til over 60 % af den samlede støtte eller til 3,6 % af værditilvæksten inden for industrien som helhed. Skattefritagelser var den hyppigst anvendte form for støtteinstrument, idet de udgjorde næsten 80 % af al støtte til fremstillingssektoren. Tilskud tegnede sig for næsten 18 %, mens den resterende støtte blev ydet i form af bløde lån og garantier (se tabel 5).

Metodologiske bemærkninger

I den ungarske lovgivning defineres små og mellemstore virksomheder mere snævert end i EU-lovgivningen. Det betyder, at tallet for små og mellemstore virksomheder er undervurderet. Fra og med 2001 vil der dog foreligge et mere sammenligneligt tal.

Opgørelsen over skattefordele indrømmet af lokale myndigheder dækker kun skattefordele for virksomheder med et skatteberegningsgrundlag på over 500 mio. HUF (2 mio. EUR). Desuden er der i dataene kun indregnet støtte, der overskrider 100 000 EUR. Fra og med 2001 vil der foreligge data om samtlige skattefordele indrømmet af lokale myndigheder.

De minimis-støtte, der ikke er medregnet i den samlede støtte, beløb sig til næsten 10 mio. EUR.

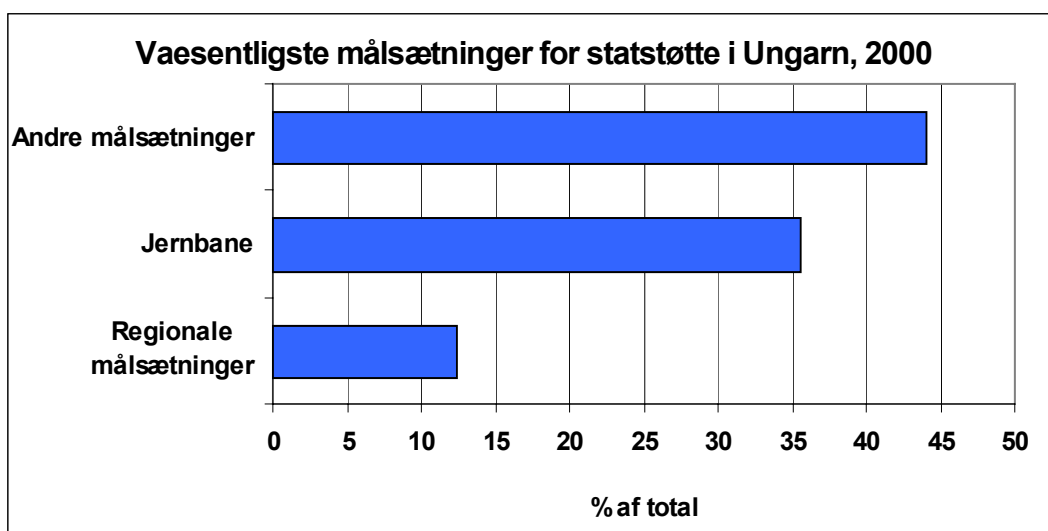
* (BNP minus værditilvækst for landbrug og fiskeri)

Statsstøtte 2000 - Ungarn

€ million

Støtte ialt heraf:	842,5
Horisontale målsætninger, heraf:	417,9
Forskning og udvikling	4,8
Miljø	17,6
Små og mellemstore virksomheder	22,5
Handel	-
Energi	-
Beskæftigelse	1,6
Uddannelse	0,0
Andre målsætninger	371,4
Støtte til redning og restrukturering	-
Sektorspecifik støtte, heraf:	319,8
Stål	-
Skibsbygning	-
Anden fremstillingsvirksomhed	-
Kul	12,6
Anden uden for fremstillingsvirksomhed	-
Transport, heraf:	304,2
Jernbane	300,3
Vej/Kombineret Transport	-
Lufttransport	-
Turisme	3,0
Financielle tjenesteydelser	-
Medie og kultur-sektoren	-
Andre tjenesteydelser	-
Regionale målsætninger	104,8

Statsstøtte til fremstillingsvirksomhed (€ million)	521,1
Per beskæftiget person i denne sektor (€ - pps)	571,3 - 1294,2
I % af værditilvæksten i samlede industri	3,6

LITAUEN

År 2000

Indbyggertal: 3,7 millioner	Statsstøtte i alt (i national valuta): 257 mio. LTL
BNP: 12,2 mia. EUR	Statsstøtte i alt (i euro): 70 mio. EUR
BNP per capita: 3 303 EUR eller 7 658 KKS	Statsstøtte i procent af BNP*: 0,6 %
Valutakurs: 1 EUR = 3,6952 LTL	Statsstøtte per capita: 19 EUR eller 44 KKS

Lovgivning, administration og kontrol på statsstøtteområdet

Forhandlingerne om konkurrencekapitlet blev foreløbig afsluttet i november 2001.

Konkurrencerådet blev oprettet i marts 1999.

Loven om tilsyn med statsstøtte til virksomheder blev vedtaget den 18. maj 2000.

Websted: www.konkuren.lt/english/index.htm

Statsstøttesituationen i 2000

Litauen ydede omkring 70 mio. EUR i statsstøtte i 2000. Det svarer til 0,6 % af BNP eller til 19 EUR per capita.

Over halvdelen af den samlede støtte, dvs. omkring 40 mio. EUR, gik til virksomheder uden for fremstillingssektoren. Hovedparten heraf blev givet til delvis afskrivning af en lånegaranti.

Støtten til horisontale mål udgjorde i alt 2 mio. EUR i 2000. Heraf gik omkring halvdelen til fyrrer virksomheder i form af støtte til eksportkreditforsikringer til dækning af ikke-kommercielle risici. Tallet på 1,2 mio. EUR under overskriften regionale mål omfatter støtte til investeringer på kommunalt og amtligt plan. Der blev ikke ydet nogen anden "regionalstøtte" i 2000, eftersom loven om regionaludvikling først blev vedtaget i juli 2000. Der vil blive ydet støtte til regionaludvikling fra og med 2002.

Statsstøtten til transportsektoren (26 mio. EUR) udgjorde næsten 40 % af den samlede statsstøtte. Der blev ydet 19 mio. EUR til vejtransportsektoren, 6 mio. EUR til

luftfartsselskaber og 1 mio. EUR til jernbanerne. Næsten 75 % af den samlede transportstøtte gik til at kompensere transportvirksomhederne for deres tab på passagerbefordring.

I 2000 blev der givet 3,4 mio. EUR til fremstillingssektoren (omkring 5 % af den samlede støtte), hvilket svarer til blot 0,1 % af værditilvæksten inden for industrien som helhed. Den samlede statsstøtte til fremstillingssektoren faldt betydeligt med omkring 15 mio. EUR mellem 1999 og 2000. Faldet skyldtes især en reduktion i støtten til redning og omstrukturering af virksomheder inden for energi- og gassektoren samt i støtten til regionale foranstaltninger.

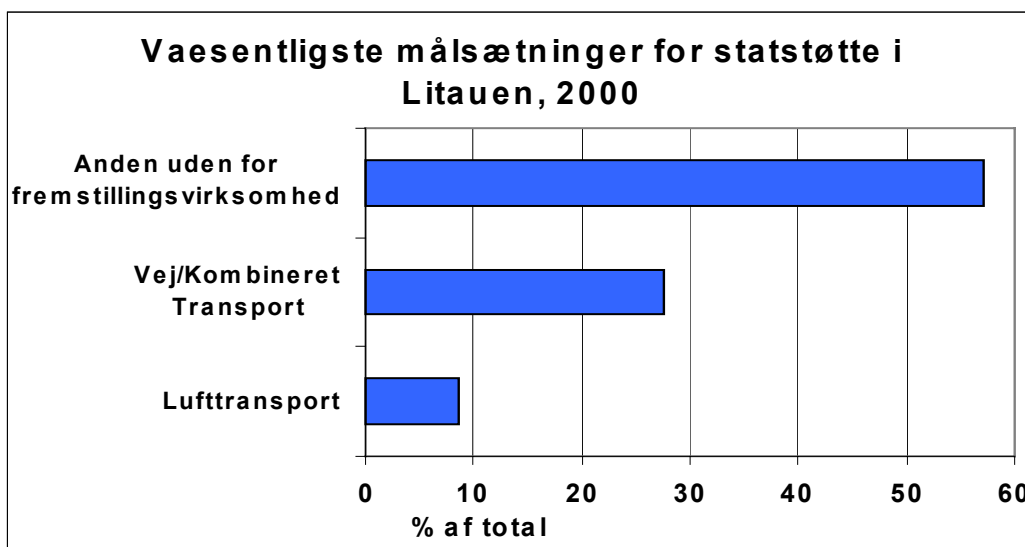
* (BNP minus værditilvækst for landbrug og fiskeri)

Statsstøtte 2000 - Litauen

€ million

Støtte ialt heraf:	69,6
Horisontale målsætninger, heraf:	2,1
Forskning og udvikling	0,2
Miljø	-
Små og mellemstore virksomheder	0,8
Handel	1,0
Energi	-
Beskæftigelse	-
Uddannelse	-
Andre målsætninger	0,1
Støtte til redning og restrukturering	0,1
Sektorspecifik støtte, heraf:	66,2
Stål	-
Skibsbygning	0,0
Anden fremstillingsvirksomhed	-
Kul	-
Anden uden for fremstillingsvirksomhed	39,8
Transport, heraf:	26,4
Jernbane	1,1
Vej/Kombineret Transport	19,2
Lufttransport	6,1
Turisme	-
Financielle tjenesteydelser	-
Medie og kultur-sektoren	-
Andre tjenesteydelser	-
Regionale målsætninger	1,2

Statsstøtte til fremstillingsvirksomhed (€ million)	3,4
Per beskæftiget person il denne sektor (€ - pps)	11,3 - 26,2
l % af værditilvæksten i samlede industri	0,1

LETLAND

År 2000

Indbyggertal: 2,4 millioner	Statsstøtte i alt (i national valuta): 29 mio. LVL
BNP: 7,8 mia. EUR	Statsstøtte i alt (i euro): 53 mio. EUR
BNP per capita: 3 258 EUR eller 6 951 KKS	Statsstøtte i procent af BNP*: 0,7 %
Valutakurs: 1 EUR = 0,5592 LVL	Statsstøtte per capita: 22 EUR eller 47 KKS

Lovgivning, administration og kontrol på statsstøtteområdet

Forhandlingerne om konkurrencekapitlet blev foreløbig afsluttet i november 2001.

Statsstøttetilsynskommissionen blev oprettet i 1997. Loven om kontrol med statsstøtte og støtte fra lokale myndigheder til iværksættervirksomhed blev vedtaget i februar 1998. Websted: www.fm.gov.lv/finances/fr.vau.htm

Statsstøttesituationen i 2000

Letland ydede omkring 53 mio. EUR i statsstøtte i 2000. Det svarer til 0,7 % af BNP eller til 22 EUR per capita.

Støtte til redning og omstrukturering af virksomheder udgjorde 30 % af den samlede støtte. Hovedparten af de 15 mio. EUR gik til kapitalisering af de skatterestancer, som virksomhederne havde akkumuleret før deres privatisering, og til udskydelse af ikke-kapitaliserbare skatterestancer fra tiden før privatiseringerne. Støtten til horisontale mål beløb sig til næsten 8 mio. EUR og bestod næsten udelukkende af skattelettelser til fordel for fremstillings- og transportvirksomheder med udenlandske investeringer.

Omkring halvdelen af den samlede støtte gik til transportsektoren. Af de 26 mio. EUR blev halvdelen ydet som kompensation for busselskabernes tab i landdistrikterne, og de lettiske jernbaner modtog 10 mio. EUR til dækning af deres tab på passagerbefordring.

Støtten til finansielle tjenesteydelser faldt skarpt fra 25 mio. EUR i 1999 til lige under 4 mio. EUR i 2000. I 1999 pådrog centralbanken og staten sig betydelige tab i forbindelse med redningen og omstruktureringen af en forretningsbank, der gik konkurs som følge af krisen i Rusland. I 2000 var der ingen nye tilfælde af ad hoc-støtte til denne sektor.

Omkring 45 % af al statsstøtte i 2000 gik til fremstillingssektoren. Det svarer til 1,6 % af værditilvæksten inden for industrien som helhed. Omkring 60 % af støtten til fremstillingssektoren blev ydet i form af skattefritagelser, mens 37 % blev ydet til kapitalisering af skattegæld (se tabel 5).

Metodologiske bemærkninger

Ved vurderingen af følgende former for støtte viste det sig, at støtten enten lå under de minimis-grænsen eller ikke var at betragte som statsstøtte: støtte til forskning og udvikling, små og mellemstore virksomheder, miljøforanstaltninger, turisme, medier og kultur samt beskæftigelse og uddannelse. Den de minimis-støtte, der ikke er medregnet i den samlede statsstøtte, udgjorde i alt 5 mio. EUR i 2000.

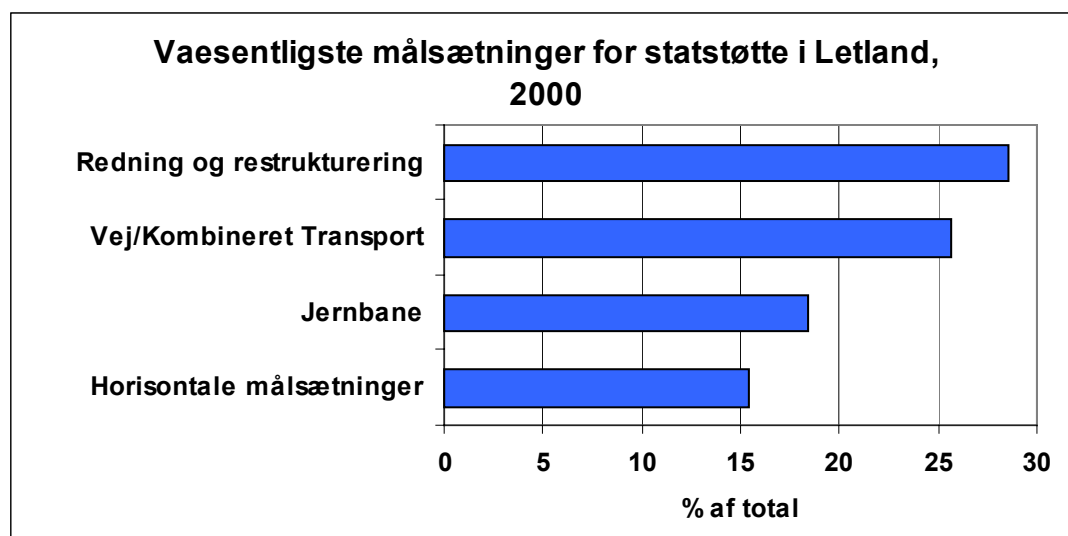
* (BNP minus værditilvækst for landbrug og fiskeri)

Statsstøtte 2000 - Letland

€ million

Støtte ialt heraf:	52,6
Horisontale målsætninger, heraf:	8,1
Forskning og udvikling	-
Miljø	-
Små og mellemstore virksomheder	-
Handel	0,4
Energi	-
Beskæftigelse	-
Uddannelse	-
Andre målsætninger	7,7
Støtte til redning og restrukturering	15,0
Sektorspecifik støtte, heraf:	29,2
Stål	0,1
Skibsbygning	-
Anden fremstillingsvirksomhed	-
Kul	-
Anden uden for fremstillingsvirksomhed	-
Transport, heraf:	25,2
Jernbane	9,7
Vej/Kombineret Transport	13,4
Lufttransport	-
Turisme	-
Financielle tjenesteydelser	3,9
Medie og kultur-sektoren	-
Andre tjenesteydelser	-
Regionale målsætninger	0,2

Statsstøtte til fremstillingsvirksomhed (€ million)	23,5
Per beskæftiget person i denne sektor (€ - pps)	129,1 - 275,5
I % af værditilvæksten i samlede industri	1,6

POLEN

År 2000

Indbyggertal: 38,6 millioner	Statsstøtte i alt (i national valuta): 7 493 mio. PLN
BNP: 164,4 mia. EUR	Statsstøtte i alt (i euro): 1 869 mio. EUR
BNP per capita: 4 254 EUR eller 8 612 KKS	Statsstøtte i procent af BNP*: 1,1 %
Valutakurs: 1 EUR = 4,0082 PLN	Statsstøtte per capita: 48 EUR eller 98 KKS

Lovgivning, administration og kontrol på statsstøtteområdet

Forhandlingerne om konkurrencekapitlet, der blev indledt i maj 1999, er endnu ikke afsluttet.

Statsstøtteleven trådte i kraft den 1. januar 2001. Kontoret for Konkurrence og Forbrugerbeskyttelse overtog tilsynet med statsstøtte i 1998.

Websted: www.uokik.gov.pl/

Statsstøttesituationen i 2000

Polen ydede omkring 1,87 mia. EUR i statsstøtte i 2000. Det svarer til 1,1 % af BNP eller til 48 EUR per capita.

Støtten til horisontale mål udgjorde over halvdelen af den samlede støtte. Denne støtte, der beløb sig til omkring 1 mia. EUR, bestod især af beskæftigelsesstøtte og investeringsstøtte (andre mål). En betydelig del af beskæftigelsesstøtten, nemlig omkring 180 mio. EUR, var øremærket til rehabilitering af handicappede arbejdstagere. Støtten til forskning og udvikling og til små og mellemstore virksomheder var marginal, men det er værd at bemærke, at der blev ydet over 80 mio. EUR til miljøprojekter.

Statsstøtten med regionalt sigte omfatter skattefritagelser til fordel for virksomheder på i alt 70 mio. EUR, som blev indrømmet næsten udelukkende i henhold til loven om særlige økonomiske zoner. Denne form for regionalstøtte, der kun tegnede sig for 4 % af den samlede støtte, forventes at stige i de kommende år.

Over 30 % af den samlede støtte var rettet mod bestemte sektorer. Støtten til omstrukturering af stenkuls- og brunkulsminedriften beløb sig til i alt 350 mio. EUR svarende til næsten 20 % af den samlede støtte. Foruden støtten til omstrukturering af kulindustrien blev der ydet 130 mio. EUR i støtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder i 2000.

Støtten til transportsektoren udgjorde 250 mio. EUR i 2000, hvilket svarer til 13 % af den samlede støtte. Lidt over halvdelen af denne støtte gik til at refundere udgifterne til gratis billetter og reducerede takster inden for passagerbefordring. Resten gik til investeringer i jernbaneinfrastrukturer.

Omkring 40 % af den samlede støtte i 2000 gik til fremstillingssektoren. Det svarer til 1,7 % af værditilvæksten inden for industrien som helhed. Fremstillingssektoren blev tilgodeset af flere forskellige støtteinstrumenter, herunder især skattefritagelser (60 % af den samlede støtte), bløde lån (16 %), tilskud (11 %). Resten var fordelt mellem kapitalandele, skatteudsættelser og garantier (se tabel 5).

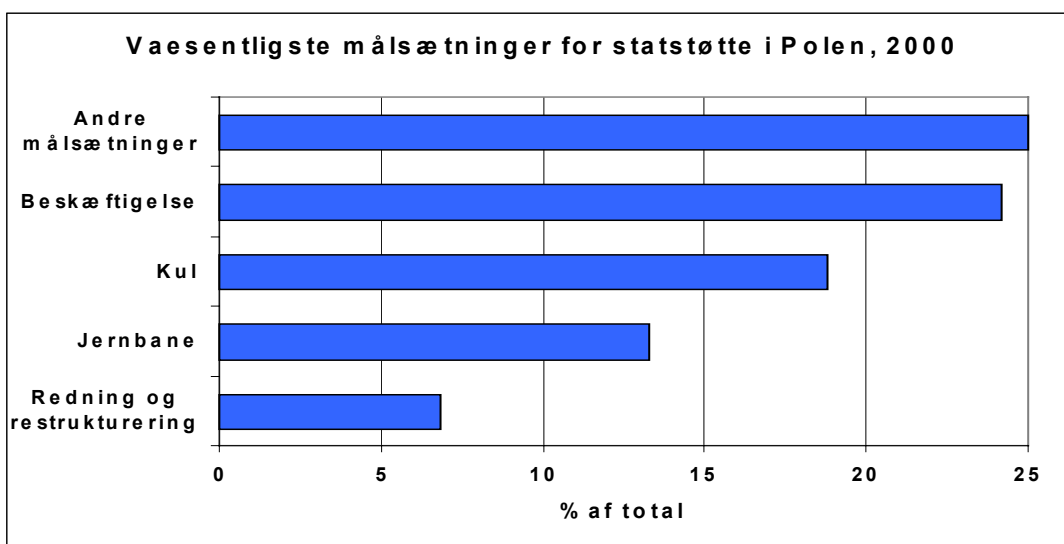
* (BNP minus værditilvækst for landbrug og fiskeri)

Statsstøtte 2000 - Polen

€ million

Støtte ialt heraf:	1868,8
Horisontale målsætninger, heraf:	1028,0
Forskning og udvikling	23,5
Miljø	83,2
Små og mellemstore virksomheder	1,5
Handel	-
Energi	-
Beskæftigelse	452,2
Uddannelse	-
Andre målsætninger	467,5
Støtte til redning og restrukturering	127,7
Sektorspecifik støtte, heraf:	642,2
Stål	12,4
Skibsbygning	-
Anden fremstillingsvirksomhed	-
Kul	351,1
Anden uden for fremstillingsvirksomhed	29,3
Transport, heraf:	249,3
Jernbane	249,3
Vej/Kombineret Transport	-
Lufttransport	-
Turisme	-
Financielle tjenesteydelser	-
Medie og kultur-sektoren	-
Andre tjenesteydelser	-
Regionale målsætninger	71,0

Statsstøtte til fremstillingsvirksomhed (€ million)	786,9
Per beskæftiget person il denne sektor (€ - pps)	245,6 - 497,1
I % af værditilvæksten i samlede industri	1,7

RUMÆNIEN

År 2000

Indbyggertal: 22,5 millioner	Statsstøtte i alt (i national valuta): 12 958 mia. ROL
BNP: 35,2 mia. EUR	Statsstøtte i alt (i euro): 650 mio. EUR
BNP per capita: 1 569 EUR eller 4 787 KKS	Statsstøtte i procent af BNP*: 1,9 %
Valutakurs: 1 EUR = 19921,8 ROL	Statsstøtte per capita: 29 EUR eller 88 KKS

Lovgivning, administration og kontrol på statsstøtteområdet

Forhandlingerne om konkurrencekapitlet er endnu ikke afsluttet.

Konkurrencerådet står for kontrollen af statsstøtteforanstaltninger, mens det løbende tilsyn med statsstøtte varetages af Konkurrencekontoret. Begge har fungeret siden juli 2000.

Websted: www.oficialconcurentei.ro/

Statsstøttesituationen i 2000

Rumænien ydede omkring 650 mio. EUR i støtte i 2000. Det svarer til 1,9 % af BNP eller til 29 EUR per capita.

Støtten til horisontale mål udgjorde lige under 20 % af den samlede støtte. Halvdelen heraf, dvs. omkring 60 mio. EUR, gik til små og mellemstore virksomheder eller miljøforanstaltninger, forskning og udvikling samt uddannelse. Resten bestod næsten udelukkende af skattefritagelser for fremstillingsvirksomheder med henblik på indkøb eller modernisering af maskiner og udstyr.

I 2000 modtog fremstillingssektoren 121 mio. EUR (svarende til omkring 20 % af den samlede støtte) til redning og omstrukturering af virksomheder. Over halvdelen af denne støtte (nemlig omkring 70 mio. EUR) gik til maskinindustrien. Virksomheder inden for den kemiske industri modtog omkring 25 mio. EUR, mens resten gik til anden fremstillingsvirksomhed.

Kulindustrien modtog 10 % af den samlede støtte i 2000, hvoraf halvdelen gik til dækning af produktionsomkostninger. Desuden modtog andre former for minedrift end kulminedrift 17 % af den samlede støtte eller over 100 mio. EUR. Andre industrigrene, f.eks. stålindustrien (4 %) og skibsbygningsindustrien (1 %), modtog en forholdsvis beskedne andel af den samlede støtte.

Transportstøtten androg 123 mio. EUR i 2000, hvilket svarer til omkring 20 % af den samlede støtte. Hovedparten heraf bestod af tilskud og garantier til luftfartssektoren.

Omkring 50 % af al støtte i 2000 gik til fremstillingssektoren. Det svarer til 3 % af værditilvæksten inden for industrien som helhed. Der blev gjort brug af en række forskellige støtteinstrumenter inden for fremstillingssektoren, herunder skattefritagelser (40 %), garantier (30 %), tilskud (15 %) og skatteudsættelser (11 %) (se tabel 5).

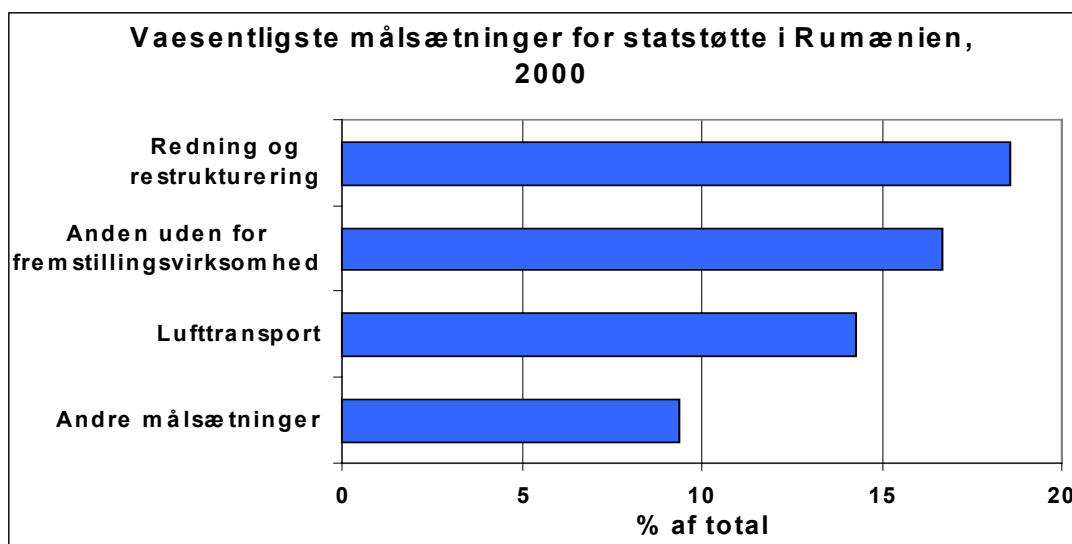
* (BNP minus værditilvækst for landbrug og fiskeri)

Statsstøtte 2000 - Rumænien

€ million

Støtte ialt heraf:	650,4
Horisontale målsætninger, heraf:	119,1
Forskning og udvikling	7,1
Miljø	18,1
Små og mellemstore virksomheder	27,9
Handel	-
Energi	n.a.
Beskæftigelse	-
Uddannelse	4,7
Andre målsætninger	61,2
Støtte til redning og restrukturering	121,2
Sektorspecifik støtte, heraf:	372,2
Stål	25,1
Skibsbygning	7,4
Anden fremstillingsvirksomhed	30,4
Kul	62,2
Anden uden for fremstillingsvirksomhed	108,5
Transport, heraf:	123,0
Jernbane	24,1
Vej/Kombineret Transport	-
Lufttransport	93,1
Turisme	10,9
Financielle tjenesteydelser	1,4
Medie og kultur-sektoren	3,5
Andre tjenesteydelser	-
Regionale målsætninger	38,0

Statsstøtte til fremstillingsvirksomhed (€ million)	336,4
Per beskæftiget person i denne sektor (€ - pps)	145,4 - 443,5
I % af værditilvæksten i samlede industri	3,0

SLOVENIEN

År 2000

Indbyggertal: 2 millioner	Statsstøtte i alt (i national valuta): 46 mia. SIT
BNP: 19,5 mia. EUR	Statsstøtte i alt (i euro): 221 mio. EUR
BNP per capita: 9 826 EUR eller 15 276 KKS	Statsstøtte i procent af BNP*: 1,2 %
Valutakurs: 1 EUR = 206,613 SIT	Statsstøtte per capita: 111 EUR eller 173 KKS

Lovgivning, administration og kontrol på statsstøtteområdet

Forhandlingerne om konkurrencekapitlet blev foreløbig afsluttet i november 2001.

Loven om statsstøttekontrol trådte i kraft den 22. januar 2000.

Kommissionen for Tilsyn med Statsstøtte blev oprettet i 1998.

Kommissionen for Statsstøttekontrol blev oprettet i 2000.

Websted: www.gov.si/mf/angl/apredmfl.html

Statsstøttesituationen i 2000

Slovenien ydede omkring 221 mio. EUR i støtte i 2000. Det svarer til 1,2 % af BNP eller til 111 EUR per capita.

Støtten til horisontale mål udgjorde 50 % af den samlede støtte. Der blev ydet over 60 mio. EUR (30 % af den samlede støtte) til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, hovedsagelig i form af skattefritagelser eller skattelettelser. Der blev givet 20 mio. EUR til forskning og udvikling og 13 mio. EUR til såvel miljøforanstaltninger som små og mellemstore virksomheder.

Støtten til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder udgjorde 12 % af den samlede støtte i 2000. 5 % af støtten til sektorbestemte mål gik til kulindustrien og udelukkende til lukning af miner. Stålintustrien modtog lige under 4 mio. EUR i støtte

(omkring 2 % af den samlede støtte) som led i omstrukturingsprogrammet for den slovenske stålindustri.

En fjerdedel af den samlede statsstøtte (56 mio. EUR) gik til jernbanerne, hovedsagelig i form af tilskud. Der blev ikke ydet nogen anden støtte til transportsektoren i 2000 i modsætning til 1999, hvor f.eks. luftfartsindustrien modtog omkring 25 mio. EUR.

Regionalstøtten, der i 2000 udelukkende gik til investeringsordninger, tegnede sig for mindre end 3 % af den samlede støtte.

Lige under 40 % af den samlede støtte i 2000 gik til fremstillingssektoren. Det svarer til 1,3 % af værditilvæksten inden for industrien som helhed. Støtten til fremstillingssektoren blev for den ene halvdel vedkommende ydet i form af tilskud, mens den anden halvdel bestod af bløde lån, skattefritagelser, overtagelse af kapitalandele og garantier (se tabel 5).

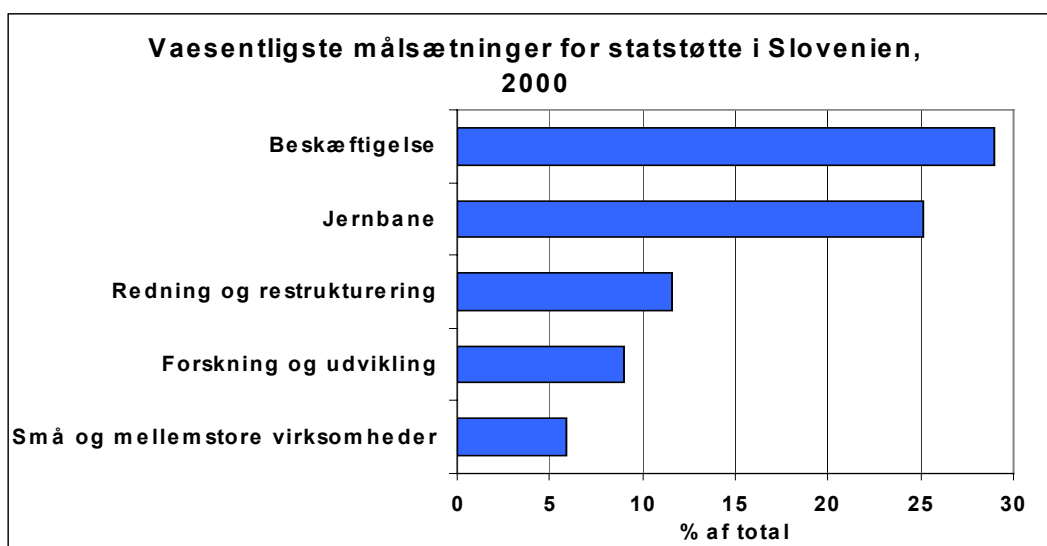
* (BNP minus værditilvækst for landbrug og fiskeri)

Statsstøtte 2000 - Slovenien

€ million

Støtte ialt heraf:	221,0
Horisontale målsætninger, heraf:	111,8
Forskning og udvikling	19,8
Miljø	12,7
Små og mellemstore virksomheder	13,0
Handel	-
Energi	-
Beskæftigelse	64,2
Uddannelse	2,1
Andre målsætninger	-
Støtte til redning og restrukturering	25,7
Sektorspecifik støtte, heraf:	77,1
Stål	3,8
Skibsbygning	-
Anden fremstillingsvirksomhed	1,3
Kul	11,4
Anden uden for fremstillingsvirksomhed	-
Transport, heraf:	55,6
Jernbane	55,6
Vej/Kombineret Transport	-
Lufttransport	-
Turisme	5,0
Financielle tjenesteydelser	-
Medie og kultur-sektoren	-
Andre tjenesteydelser	-
Regionale målsætninger	6,3

Statsstøtte til fremstillingsvirksomhed (€ million)	82,6
Per beskæftiget person til denne sektor (€ - pps)	287,9 - 447,7
I % af værditilvæksten i samlede industri	1,4

SLOVAKIET

År 2000

Indbyggertal: 5,4 millioner	Statsstøtte i alt (i national valuta): 3 863 mio. SKK
BNP: 20,4 mia. EUR	Statsstøtte i alt (i euro): 91 mio. EUR
BNP per capita: 3 775 EUR eller 10 013 KKS	Statsstøtte i procent af BNP*: 0,4 %
Valutakurs: 1 EUR = 42,6017 SKK	Statsstøtte per capita: 17 EUR eller 45 KKS

Lovgivning, administration og kontrol på statsstøtteområdet

Forhandlingerne om konkurrencekapitlet blev foreløbig afsluttet i oktober 2002.

Statsstøtteloven trådte i kraft den 1. januar 2000.

Statsstøttekontoret blev oprettet i marts 2000.

Websted: www.usp.sk

Statsstøttesituationen i 2000

Slovakiet ydede omkring 91 mio. EUR i støtte i 2000. Det svarer til 0,4 % af BNP eller til 17 EUR per capita. Sammenlignet med 1999 faldt den samlede støtte betragteligt, bl.a. som følge af en nedskæring af støtten til transportsektoren.

Støtten til horisontale mål udgjorde omkring 12 % af al støtte i 2000. Af de 11 mio. EUR gik 8 mio. EUR til omkring tres forsknings- og udviklingsprojekter inden for forskellige industrigræne. Andre 1,6 mio. EUR gik til små og mellemstore virksomheder.

Skattelettelser på i alt 33 mio. EUR til fordel for stålindustrien tegnede sig for en tredjedel af den samlede støtte. Kulindustrien modtog 4 %, hvoraf omkring halvdelen gik til dækning af produktionsomkostninger. Desuden gik 7 % af støtten til udvinding af salt og 3 % til udvinding af jernmalm.

Transportsektoren modtog næsten 30 % af den samlede støtte, og næsten hele beløbet på 26 mio. EUR gik til bustransport. Endelig gik 5 % af den samlede støtte til områder med stor arbejdsløshed.

I alt blev der ydet 50 mio. EUR til fremstillingssektoren i 2000, hovedsagelig til stålindustrien. 70 % af den samlede støtte til fremstillingssektoren blev givet i form skattelettelser, mens resten bestod af tilskud (se tabel 5).

Metodologiske bemærkninger

Som for andre landes vedkommende er dataene for Slovakiet samlet omkring støttens primære mål. I den forbindelse er det naturligvis vigtigt, hvordan det primære mål defineres. Den metode, som anvendes i Slovakiet, kan afvige en anelse fra den metode, der anvendes af andre lande, idet f.eks. støtte til forskning og udvikling inden for stålindustrien er opført under stålindustrien og ikke under forskning og udvikling.

Det skønnes, at de minimis-støtten udgjorde omkring 12 mio. EUR i 2000.

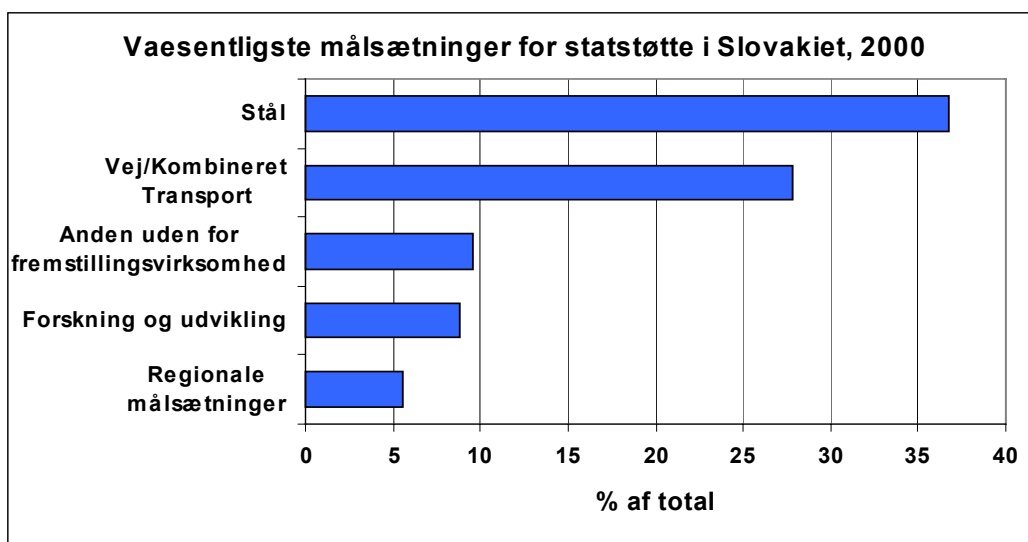
* (BNP minus værditilvækst for landbrug og fiskeri)

Statsstøtte 2000 - Slovakiet

€ million

Støtte ialt heraf:	90,7
Horisontale målsætninger, heraf:	10,7
Forskning og udvikling	8,0
Miljø	0,3
Små og mellemstore virksomheder	1,6
Handel	-
Energi	-
Beskæftigelse	-
Uddannelse	-
Andre målsætninger	0,9
Støtte til redning og restrukturering	0,8
Sektorspecifik støtte, heraf:	74,1
Stål	33,2
Skibsbygning	-
Anden fremstillingsvirksomhed	-
Kul	3,8
Anden uden for fremstillingsvirksomhed	8,7
Transport, heraf:	26,4
Jernbane	1,2
Vej/Kombineret Transport	25,2
Lufttransport	-
Turisme	-
Finansielle tjenesteydelser	-
Medie og kultur-sektoren	1,9
Andre tjenesteydelser	-
Regionale målsætninger	5,0

Statsstøtte til fremstillingsvirksomhed (€ million)	49,8
Per beskæftiget person i denne sektor (€ - pps)	86,7 - 230,1
1 % af værditilvæksten i samlede industri	0,8

METODOLOGISKE BEMÆRKNINGER

Se også de indledende bemærkninger i afsnit 2.1.

De data, der er anvendt i denne resultattavle, stammer fra kandidatlandenes nationale myndigheder. Eurostat har leveret supplerende oplysninger om indbyggertal, BNP, værditilvækst inden for fremstillingssektoren og vekselkurser.

Med henblik på udarbejdelsen af denne resultattavle omfatter støtten til fremstillingssektoren støtte til stålindustrien, skibsbygningsindustrien, anden fremstillingsvirksomhed, rednings- og omstruktureringsstøtte, støtte med regionalt sigte, støtte til de fleste horisontale formål, inkl. forskning og udvikling, små og mellemstore virksomheder, miljøforanstaltninger, handel og energibesparelser.

De gennemsnitlige vekselkurser i 2000 stammer fra Eurostat og kan afvige fra dem, som de nationale myndigheder har benyttet. Desuden har kursen på nogle af kandidatlandenes valutaer været udsat for store svingninger, hvilket naturligvis påvirker de belyste data.

Følgende forkortelser og tegn er anvendt i resultattavlen:

- n.a. foreligger ikke
- faktisk lig med nul
- 0 mindre end halvdelen af den anvendte enhed